

Analýza daňového zatížení zaměstnanců

Silvia Gažová

---

*Bakalářská práce
2025*

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Silvia Gažová
Osobní číslo: M22380
Studijní program: B0411P050002 Účetnictví a daně
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Analýza daňového zatížení zaměstnanců

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky týkající se ročního zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti.

II. Praktická část

- Provedte analýzu daňového zatížení zaměstnanců.
- Vyhodnoťte výsledky analýzy a navrhněte možnosti snížení daňového základu zaměstnanců.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ALVARADO, Mery; COTRUT, Madalina; DE LILLO, Francesco; GERZOVA, Larisa; MORALES, Teresa et al. (ed.). *European tax handbook 2020*. Thirty-first edition. Amsterdam: IBFD, 2020. ISBN 978-90-8722-601-5.
RINDOVÁ, Iva a ROHLÍKOVÁ, Jana. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2023*. 28. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2023. ISBN 978-80-7554-401-8.
RINDOVÁ, Iva a ROHLÍKOVÁ, Jana. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce*. 32. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2024. ISBN 978-80-7554-406-3.
VRAJÍK, Michal; SVĚŘČINOVÁ, Eva; PŘÍHODOVÁ, Zdeňka; SKOUMALOVÁ, Alena; DANĚK, Antonín et al. *Abeceda mzdové účetní*. 34. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2024. ISBN 978-80-7554-404-9.
VYCHOPEŇ, Jiří. *Meritum Daň z příjmů 2023*. 19. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-467-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2025**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2025**

L.S.

---

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusínová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne .....

.....

podpis autora

ABSTRAKT

Bakalárska práca sa zaoberá analýzou daňového zaťaženia zamestnancov v Českej republike. Teoretická časť vysvetľuje základné pojmy, ktoré sa týkajú odvodových a daňových povinností zamestnanca. Detailnejšie sa venuje dani z príjmov zo závislej činnosti, ako aj procesu ročného zúčtovania záloh na daň, počas ktorého dokáže zamestnanec najviac upraviť výšku daňovej povinnosti. V praktickej časti sa na analýzu používajú modelové príklady. Súčasťou je aj vykonanie ročného zúčtovania a návrhy na zníženie základu dane a daňovej povinnosti pre konkrétnych zamestnancov. Každý zamestnanec dokáže dosiahnuť úsporu na dani, a to najefektívnejšie kombináciou dostupných nástrojov, teda nezdaniteľných častí základu dane, zliav na dani a daňového zvýhodnenia.

Kľúčové slová: daň z príjmov, nezdaniteľné časti základu dane, zľavy na dani, daňové zvýhodnenie

ABSTRACT

The bachelor's thesis deals with the analysis of the tax burden on employees in the Czech Republic. The theoretical part explains the basic concepts related to the employee's contribution and tax obligations. The income tax on dependent activities is discussed in more detail, as well as the process of annual settlement of tax advances, during which the employee can adjust the amount of tax liability to the greatest extent. In the practical part, model examples are used for analysis. It also includes the implementation of the annual settlement and proposals to reduce the tax base and tax liability for specific employees. Every employee can achieve tax savings, most effectively by combining available tools, such as non-taxable parts of the tax base, tax credits and tax benefits.

Keywords: income tax, non-taxable parts of the tax base, tax credits, tax advantage

Na tomto mieste by som sa chcela poďakovať vedúcej mojej bakalárskej práce Mgr. Eve Kolářovej, Ph.D. za odborné vedenie, cenné pripomienky, povzbudenie, čas a trpezlivosť pri písaní bakalárskej práce. Ďalej by som sa chcela poďakovať rodine a blízkym za veľkú podporu, ktorú mi počas štúdia poskytovali.

OBSAH

ÚVOD.....	13
CIELE A METÓDY SPRACOVANIA PRÁCE.....	14
I TEORETICKÁ ČASŤ.....	15
1 PRACOVNOPRÁVNÝ VZŤAH.....	16
1.1 ZAMESTNANEC.....	16
1.2 ZAMESTNÁVATEL.....	16
1.3 PRACOVNÝ POMER	16
1.4 DOHODY O PRÁČACH KONANÝCH MIMO PRACOVNÝ POMER	16
1.4.1 Dohoda o vykonaní práce.....	17
1.4.2 Dohoda o pracovnej činnosti.....	17
2 MZDA.....	18
2.1 MINIMÁLNA MZDA	18
2.2 PRÍPLATKY, NÁHRADY MZDY A BENEFITY	18
2.3 VÝPOČET MZDY.....	18
3 DAŇ Z PRÍJMOV FYZICKÝCH OSÔB	19
3.1 POPLATNÍK DANE	19
3.2 PLATCA DANE.....	19
3.3 PREDMET DANE Z PRÍJMOV	19
3.3.1 Nepenažné príjmy	20
3.3.2 Príjmy, ktoré nie sú predmetom dane	20
3.4 DAŇOVÝ ZÁKLAD.....	21
3.5 SADZBA DANE	21
3.6 ZĽAVY NA DANI.....	21
3.6.1 Základná zľava na poplatníka	22
3.6.2 Zľava na invaliditu	22
3.6.3 Zľava na držiteľa ZŤP/P	22
3.6.4 Zľava na druhého z manželov	22
3.6.5 Zľava na zastavenú exekúciu	23
3.7 ODPOČTY NEZDANITEĽNÝCH ČASTÍ ZÁKLADU DANE	23
3.7.1 Bezúplatné plnenie	23
3.7.2 Úroky z úveru na financovanie bývania.....	24
3.7.3 Produkty sporenia na starobu	24
3.8 DAŇOVÉ ZVÝHODNENIE	24
4 ODVODOVÉ POVINNOSTI ZAMESTNANCA.....	26
4.1 VEREJNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE.....	26
4.1.1 Platca poistného	26

4.1.2	Vymeriavací základ	26
4.1.3	Sadzby poistného.....	26
4.2	POISTNÉ NA SOCIÁLNE ZABEZPEČENIE	26
4.2.1	Poplatník poistného	27
4.2.2	Vymeriavací základ	27
4.2.3	Sadzby poistného.....	27
5	ROČNÉ ZÚČTOVANIE.....	28
5.1	ZAMESTNANEC A DAŇOVÉ PRIZNANIE	28
5.2	PREHLÁSENIE POPLATNÍKA.....	28
5.3	ŽIADOSŤ O ROČNÉ ZÚČTOVANIE DANE	29
5.3.1	Nepodanie žiadosti o ročné zúčtovanie	29
5.4	POTVRDENIE O ZDANITEĽNÝCH PRÍJMOCH.....	30
5.5	NEDODRŽANIE STANOVENÝCH TERMÍNOV	30
5.6	DOKLADY PREUKAZUJÚCE NÁROK NA ODPOČTY A ZĽAVY	30
5.6.1	Základná zľava na poplatníka.....	30
5.6.2	Daňové zvýhodnenie	31
5.6.3	Zľava na invaliditu a držiteľa ZŤP/P.....	31
5.6.4	Úroky z úverov	31
5.6.5	Bezúplatné plnenie	31
5.6.6	Odber krvi a odber orgánu.....	31
5.6.7	Produkty sporenia na starobu zamestnancov a poistenie dlhodobej starostlivosti.....	32
5.6.8	Zľava na zastavenú exekúciu	32
5.6.9	Zľava na druhého z manželov	32
5.7	OPRÁVNENIE ZAMESTNÁVATEĽA VYKONAŤ ROČNÉ ZÚČTOVANIE	32
5.8	POVINNOSTI ZAMESTNÁVATEĽA	32
5.8.1	Výpočet mesačnej zálohy na daň	33
5.8.2	Ročné zúčtovanie dane	33
5.8.3	Doklady predkladané zamestnancami	34
5.8.4	Vyúčtovanie dane	34
5.9	VÝPOČET CELOROČNEJ DAŇOVEJ POVINNOSTI.....	34
5.10	PREPLATOK A DOPLATOK ZO ZÚČTOVANIA.....	35
II	PRAKTICKÁ ČASŤ	36
6	ANALÝZA DAŇOVÉHO ZAŤAŽENIA	37
6.1	ZAMESTNANEC UPLATŇUJÚCI LEN ZÁKLADNÚ ZĽAVU	37
6.2	ZAMESTNANEC PRACUJÚCI LEN ČASŤ ROKU	40
6.3	ZAMESTNANEC S NÍZKYM PRÍJMOM	42
6.4	ZAMESTNANEC UPLATŇUJÚCI DAŇOVÉ ZĽAVY A ZVÝHODNENIE NA DETI.....	44
6.5	ZAMESTNANEC UPLATŇUJÚCI NEZDANITEĽNÉ ČASTI	48
6.6	ZAMESTNANEC A UPLATŇUJÚCI RÔZNE DAŇOVÉ ÚĽAVY	51

6.7	ZAMESTNANEC B UPLATŇUJÚCI RÔZNE DAŇOVÉ VÝHODY	55
6.8	ZAMESTNANEC, KTORÝ DOSTÁVA PLNENIA OSLOBODENÉ OD DANE	59
6.9	ZHRNUTIE PRAKTICKEJ ČASTI	64
6.10	NÁVRH MOŽNOSTÍ ZNÍŽENIA ZÁKLADU DANE.....	65
ZÁVER		69
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY		71
ZOZNAM TABULIEK		74
ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK.....		76

ÚVOD

Bakalárska práca sa venuje téme, ktorá sa dotýka každého pracujúceho človeka. Daň z príjmov zo závislej činnosti a povinné poistné odvody, ktorými sú zamestnanci zaťažovaní, tvoria veľkú časť verejných rozpočtov. Ide o zákonom stanovené platby, ktorým sa zamestnanci nevyhnú. Výška dane a povinných odvodov, ktoré zamestnanci platia z príjmu, negatívne vplýva na výšku ich čistej mzdy. Zamestnanci sa môžu cítiť demotivovaní, keď je daňové zaťaženie vysoké. Keďže nie všetci zamestnanci rozumejú tomu, ako legálne upraviť daňovú povinnosť, má zmysel sa venovať téme daňového zaťaženia podrobnejšie.

Práca je rozdelená do dvoch častí, teoretickej a praktickej. V prvej kapitole teoretickej časti je definovaný pracovnoprávny vzťah, jeho účastníci a formy výkonu práce. Druhá kapitola pojednáva o odmene, ktorá prináleží zamestnancovi za vykonanú prácu, teda o mzde. Ďalšie kapitoly sa venujú povinnostiam voči štátu, dani z príjmov zo závislej činnosti a poistným odvodom na sociálne zabezpečenie a verejné zdravotné poistenie. Samostatná kapitola sa zaoberá ročným zúčtovaním záloh na daň a nástrojom, ktoré má zamestnanec možnosť v ročnom zúčtovaní využiť na zníženie základu dane a daňovej povinnosti. Na teoretickú časť nadväzuje časť praktická, ktorá je spracovaná pomocou modelových príkladov. V práci je kombinovaná analýza daňového zaťaženia, ktorej súčasťou je výpočet zálohy na daň, povinných odvodov a čistej mzdy, a proces vykonania ročného zúčtovania. Ročné zúčtovanie slúži zamestnancom na vyrovnanie skutočnej daňovej povinnosti a zrazených záloh na daň. Príklady porovnávajú zamestnancov s rôznymi príjmami v rôznych životných situáciách. Výsledky analýzy sú podkladom pre návrh možností zníženia daňového základu, a tým aj daňovej povinnosti zamestnanca.

CIELE A METÓDY SPRACOVANIA PRÁCE

Hlavným cieľom bakalárskej práce je ponúknuť zamestnancom možnosti, ktorými si vedia minimalizovať nielen základ dane, ale aj samotnú daňovú povinnosť. Na naplnenie hlavného cieľa práce boli určené čiastkové ciele, ktorými sú určenie nástrojov, ktoré zamestnancom pomôžu v optimalizácii daňovej povinnosti, analýza daňového zaťaženia zamestnancov a porovnanie zaťaženia u pracovníkov s rôznymi príjmami, porovnanie uplatnenia nezdaniiteľných častí, zliav na daň a daňového zvýhodnenia pri zamestnancoch s rozličnými charakteristikami a zistenie vplyvu daňového zaťaženia na výslednú mzdu zamestnanca.

Teoretická časť je spracovaná metódou rešerše dostupných literárnych zdrojov týkajúcich sa zdanenia príjmov zamestnancov. Podrobne sa venuje dani z príjmov, povinným poistným odvodom, daňovým výhodám a ročnému zúčtovaniu záloh na daň. Práca čerpá aj zo starších odborných zdrojov, no všetky uvedené sumy a informácie sú platné aj pre rok 2024.

V praktickej časti sú na analýzu pripravené modelové príklady. V práci je kombinovaná analýza daňového zaťaženia, ktorá zahŕňa výpočet zálohy na daň z príjmov, povinných poistných odvodov a následne aj výpočet čistej mzdy, a proces ročného zúčtovania dane, v ktorom sú zamestnancom uplatňované nezdaniiteľné časti základu dane, zľavy na dani a daňové zvýhodnenie. V modelových príkladoch sa nachádzajú rôzni zamestnancami, kde niektorí dosahujú vysoké príjmy, iní nízke, kde niektorí uplatňujú kombináciu daňových úľav a iní uplatňujú len základnú zľavu na poplatníka. Príklady umožňujú vyhodnotiť, aký dopad má daňové zaťaženie zamestnanca na jeho čistý príjem. Výsledky analýzy sú na konci praktickej časti zhrnuté a vyhodnotené. Na základe zistených skutočností sú navrhnuté možnosti, ktoré ukážu zamestnancom spôsoby, ako lepšie optimalizovať daňovú povinnosť.

I   TEORETICKÁ ČASŤ

1 PRACOVNOPRÁVNÝ VZŤAH

Pracovnoprávny vzťah vzniká medzi dvomi zmluvnými stranami, zamestnancom a zamestnávateľom. Pre zúčastnené subjekty sú stanovené v zákonníku práce práva a povinnosti. Pracovnoprávny vzťah sa zakladá na vykonávaní závislej práce. Ide o činnosť, ktorú zamestnanec vykonáva pre zamestnávateľa v jeho mene, podľa jeho inštrukcií, na jeho náklady a za dohodnutú mzdu. (Hůrka et al., 2023)

1.1 Zamestnanec

Zamestnanec je chápaný ako každý jednotlivец, ktorý dosahuje príjmy zo závislej činnosti, pričom môže ísť o zárobok spojený s výkonom práce v minulosti alebo s plánovanou prácou v budúcnosti. (Schmied et al., 2022)

1.2 Zamestnávateľ

Zamestnávateľom sa rozumie inštitúcia, ktorá zamestnancovi vypláca príjmy za vykonanú prácu. Počas zdaňovacieho obdobia hodnotí, ktoré príjmy zamestnanca budú a nebudú predmetom dane, a ktoré budú pri splnení podmienok od dane oslobodené. Jeho povinnosťou je mesačne vypočítať z príjmov, ktoré podliehajú dani, mesačnú daňovú zálohu a tú následne odvieť. (Rindová a Rohlíková, 2024b)

1.3 Pracovný pomer

Pracovný pomer je základným pracovnoprávnym vzťahom medzi zamestnancom a zamestnávateľom, v ktorom sa dohodnutá práca vykonáva na základe pracovnej zmluvy. Aby bola zmluva platná, musí byť vyhotovená písomne. Náležitosti, ktoré musí pracovná zmluva obsahovať, sú upravované v zákonníku práce. Sú nimi druh vykonávanej činnosti, deň nástupu do práce, ktorý zároveň predstavuje deň vzniku pracovného pomeru, a lokalita, v ktorej môže byť zamestnanec požiadaný o výkon práce. (Vrajík et al., 2024)

1.4 Dohody o prácach konaných mimo pracovný pomer

Zamestnanec môže byť zamestnaný nielen na klasický pracovný pomer, ale aj na dohodu o vykonaní práce alebo dohodu o pracovnej činnosti. Spoločným aspektom dohôd je to, že musia byť vyhotovené písomne. Naopak, hlavným rozdielom je rozsah pracovnej doby, ktorá môže byť na základe dohody odpracovaná. (Vybíhal a Přib, 2024)

1.4.1 Dohoda o vykonaní práce

Zamestnanec na dohode o vykonaní práce môže odpracovať maximálne 300 hodín v jednom kalendárnom roku. Počet odpracovaných hodín sa sčítava v prípade viacerých dohôd u jedného zamestnávateľa. (Vrajík et al., 2024)

1.4.2 Dohoda o pracovnej činnosti

Zamestnanec pracujúci na dohodu o pracovnej činnosti môže odpracovať v priemere maximálne polovicu určenej týždennej pracovnej doby, ktorá predstavuje 20 hodín. Priemer sa vypočítava z celkovej doby trvania dohody, najviac však za dobu 52 týždňov. (Dohody o práci (DPP, DPČ), 2025)

2 MZDA

Mzda je chápaná ako peňažné plnenie alebo plnenie v naturáliách vyplácané zamestnancovi za odvedenú prácu. Jej výška je závislá od náročnosti pracovnej pozície, úsilia a výkonu zamestnanca. Naturálna mzda sa nevypláca v peňažnej forme, ale v podobe výrobkov či služieb. Poskytnutie naturálnej mzdy je možné len na základe súhlasu zamestnanca, pričom platí, že najskôr mu musí byť vyplatená mzda minimálna, a to v peňažných prostriedkoch. (Bolcková et al., 2020)

2.1 Minimálna mzda

Minimálnou mzdou sa rozumie najnižšia možná hranica odmeny, ktorú môže zamestnanec získať za odvedenú prácu. Mesačný zárobok u zamestnanca, ktorého pracovná doba predstavuje 40 hodín týždenne, nesmie byť nižší ako 18 900 Kč. Táto čiastka platí pre rok 2024. (Vrajík et al., 2024)

2.2 Príplatky, náhrady mzdy a benefity

Mzda je navýšená o príplatky, ktoré predstavujú dodatočnú finančnú odmenu za prácu nadčas, v noci, počas víkendov, sviatkov alebo za prácu v sťaženom pracovnom prostredí. (Vybíhal a Přib, 2024) Zamestnancovi sa vyplácajú aj náhrady mzdy, ktoré sa nepovažujú za mzdu, pretože nesúvisia s náplňou práce. Sú poskytované v prípadoch ako čerpanie dovolenky alebo pri rôznych prekážkach v zamestnaní. Zamestnávateľ môže zamestnancom poskytnúť aj odmeny za dlhodobé zotrvanie v zamestnaní, motivujúce odmeny či benefity, ktoré taktiež nie sú považované za mzdu. (Vrajík et al., 2024)

2.3 Výpočet mzdy

Mzda sa vypočítava za každý kalendárny mesiac. Zamestnávateľ musí mať pre výpočet mzdy k dispozícii informácie o dochádzke zamestnanca, teda o dobe, ktorú odpracoval a neodpracoval. Pre zamestnávateľa je dôležité vedieť, kedy zamestnanec čerpal dovolenku alebo náhradné voľno, či pracoval vo sviatok alebo cez víkendy. Hrubá mzda je celková mesačná odmena za prácu, vrátane základnej mzdy, príplatkov a náhrad. Z hrubej mzdy sa prechádza k výpočtu zálohy na daň, ktorá sa upravuje o daňové zľavy a daňové zvýhodnenie, a povinných poisťných odvodov. Záverom výpočtu je čistá mzda, teda hrubá mzda ponížená o povinné platby, ktorá je zamestnancovi vyplatená v deň termínu výplaty. (Bolcková et al., 2020)

3 DAŇ Z PRÍJMOV FYZICKÝCH OSÔB

Daň z príjmov patrí do priamych daní. Priame dane sú také, ktoré sa platia priamo z poplatníkovho príjmu. Z toho vyplýva, že výška dane z príjmov závisí od osobnej situácie poplatníka. (Krajňák, 2022)

3.1 Poplatník dane

Poplatníkom dane je ten, kto má povinnosť platiť daň. Jeho príjem je ponížený o odvod dane, čo značí, že poplatník má na spotrebu k dispozícii menej finančných prostriedkov. Inak povedané, poplatníkom je daňový subjekt, ktorý nesie tzv. daňové bremeno. (Vančurová a Zídková, 2024) Poplatník je daňový rezident alebo nerezident. Daňovým rezidentom sa rozumie osoba, ktorá má na území Českej republiky (ďalej len „ČR“) adresu trvalého pobytu alebo tu pobýva viac ako 183 dní v kalendárnom roku. (Běhounek, 2024) Platí pre ňu neobmedzená daňová povinnosť, to znamená, že sa na ňu vzťahuje povinnosť odviesť daň z príjmov získaných v tuzemsku aj v zahraničí. Opačným prípadom je situácia daňového nerezidenta. Jedná sa o osobu, ktorá nemá v ČR trvalé bydlisko ani sa na jeho pôde dlhodobo nezdržiava, ale dosahuje tu príjmy zo závislej činnosti. Má obmedzenú daňovú povinnosť, to naznačuje, že na území ČR zdaňuje iba príjmy získané na tomto území. (Klimešová, 2018)

3.2 Platca dane

Zamestnanec je povinný daň z príjmov platiť, no nemá povinnosť ju odvádzať. Zodpovednosť za odvod dane zo mzdy má zamestnávateľ, ktorý plní úlohu platcu dane. Zrážka dane u zdroja, teda za pomoci platcu dane, redukuje náklady na administratívu. Ak sa zamestnávateľ postará o zrážku a odvod dane za zamestnancov, zníži sa tak pravdepodobnosť krátenia daní, keďže zamestnanec nemá možnosť upravovať výšku vlastnej daňovej povinnosti. (Vančurová a Zídková, 2024)

3.3 Predmet dane z príjmov

Predmetom dane sa podľa Vybíhala a Příba (2024) rozumie príjem zo závislej činnosti, ktorý môže byť peňažný aj nepenajžný, jednorazový aj pravidelný. Medzi príjmy podliehajúce zdaneniu sa zaraďujú:

- „príjmy zo súčasného alebo predchádzajúceho pracovnoprávneho, služobného alebo členského pomeru a obdobného pomeru,“ (Běhounek, 2024, s. 19)

- príjmy z funkčných pôžitkov, teda príjmy plynúce z výkonu verejnej alebo obdobnej funkcie,
- príjmy z vykonávania práce člena družstva, spoločníka v s. r. o., komanditistu v k. s.,
- odmeny, ktoré plynú členom predstavenstva, dozornej rady, kontrolnej komisie spoločnosti alebo družstva a odmeny likvidátorom za vykonanie likvidácie spoločnosti.

3.3.1 Nepeňažné príjmy

Vychopeň (2023) vysvetľuje, že ak zamestnanec obdrží príjem v inej forme ako peňažnej, považuje sa to za druh nefinančného plnenia. Nepeňažné príjmy sú súčasťou zdaniteľných príjmov. Výnimkami, pri ktorých zamestnancovi nevzniká nepeňažný príjem, sú jednotka, byt alebo rodinný dom, v ktorých zamestnanec býval aspoň dva roky pred ich kúpou. Spomínaná jednotka nesmie zahŕňať iný nebytový priestor ako garáž, špajzu alebo pivnicu.

Do zdaniteľného príjmu sa započítava aj firemné vozidlo poskytnuté zamestnancovi na služobné a súkromné činnosti. Zo vstupnej ceny (ďalej len „VC“) vozidla sa vypočíta príjem určený k zdaneniu vo výške 1 %, alebo minimálne 1 000 Kč za každý mesiac, kedy zamestnanec vozidlo používa. (Alvarado et al., 2020) Výška nepeňažného príjmu sa znižuje na 0,5 % zo VC vozidla v prípade, že ide o nízkoemisné motorové vozidlo. Najnižšia hodnota nepeňažného príjmu je pri bezemisnom vozidle, pri ktorom sa určí príjem ako 0,25 % zo VC. (Vybíhal a Přib, 2024) Zdaniteľný príjem plynúci z užívania firemného vozidla sa zahŕňa aj do vymeriavacieho základu pre výpočet poistného na zdravotné poistenie a sociálne zabezpečenie. (Vychopeň, 2023)

3.3.2 Príjmy, ktoré nie sú predmetom dane

Do príjmov, ktoré nepodliehajú daňovému zaťaženiu, a zároveň sú z predmetu dane vyňaté, sú zahrnuté:

- náhrady cestovných výdajov spojených s pracovnou cestou,
- cena osobnej pracovnej ochrannej výbavy,
- cena umývacích, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov,
- cena ochranných nápojov,
- cena pracovného odevu, ktorý zamestnanec využíva na prácu,

- náhrada za opotrebované pracovné nástroje, zariadenia a predmety,
- zamestnancom prijaté zálohy,
- príjem poskytovaný zamestnávateľom na zabezpečenie a udržanie pracovných podmienok. (Vrajík et al., 2024)

3.4 Daňový základ

Základom dane (ďalej len „ZD“), teda čiastkou, z ktorej bude počítaná daňová povinnosť, je príjem zo závislej činnosti. (Krajňák, 2022) Do ZD sa nezahŕňajú príjmy zdaňované zrážkovou daňou. Zrážková daň je spôsob zdanenia vybraných príjmov zo závislej činnosti, kde zamestnávateľ strhne a odvedie 15 % štátu, a zvyšný príjem ostáva zamestnancovi. Zrážkovej dani podliehajú príjmy z dohody o vykonaní práce a zo zamestnania do sumy zákonom danej za hodnotu, od ktorej sa zamestnanec účastní nemocenského poistenia. Aby boli splnené požiadavky pre uplatnenie zrážkovej dane, zamestnanec nesmie mať učené Prehlásenie k dani. (Vychopeň, 2023)

3.5 Sadzba dane

Sadzba dane predstavuje percentuálne vyjadrenie časti ZD, ktoré určuje, aká veľká bude daňová povinnosť poplatníka. V ČR je daňová sadzba progresívna, čo znamená, že sa zvyšuje s narastajúcim základom dane, a teda sa dotýka najmä poplatníkov s vyššími príjmami. (Vančurová a Zídková, 2024) V súčasnosti sú platné dve sadzby dane – 15 % a 23 %. Novinkou v roku 2024 je zmena hranice, od ktorej sa uplatňuje vyššia sadzba. Pre rok 2023 predstavoval limit 48násobok priemernej mesačnej mzdy. Po novom sa nižšia sadzba dane použije pri úhrne hrubých miezd do 36násobku priemernej mzdy a 23 % sadzba pri príjmoch, ktoré spomenutú hranicu presahujú. Rozhodujúca suma, ktorá delí úrovné sadzieb, je 1 582 812 Kč. Spomenutá zmena spôsobila, že vyššia sadzba zasiahla väčšie množstvo poplatníkov. (Sazby daně z příjmu..., 2024)

3.6 Zľavy na dani

Podľa Schmieda et al. (2022) predstavuje zľava na dani mechanizmus, ktorým sa zamestnancovi znižuje vypočítaná daň. Ide o pevne stanovené čiastky, ktoré sú pre všetkých poplatníkov zhodné.

Zľavy sú považované za nástroj plniaci sociálnu funkciu, to znamená, že sú navrhnuté tak, aby pomohli poplatníkovi a jeho rodine v ťažšej životnej situácii. Aby ich poplatník

mohol využívať, musia byť splnené zákonom určené požiadavky a následne doložené doklady preukazujúce nárok na ich uplatnenie. (Vančurová a Zídková, 2024)

3.6.1 Základná zľava na poplatníka

Jedná sa o základnú zľavu, ktorá môže byť uplatnená každou pracujúcou osobou, rezidentom aj nerezidentom. V ročnom zúčtovaní sa uplatní vždy v plnej výške, a to platí aj pre poplatníkov, ktorí odpracovali len určitú časť zdaňovacieho obdobia. Ročná výška základnej zľavy je stanovená od roku 2022 na sumu 30 840 Kč. Mesačne si zamestnanec uplatní pomernú časť tejto zľavy, teda jednu dvanástinu vo výške 2 570 Kč. (Schmied et al., 2022)

3.6.2 Zľava na invaliditu

Snahou zľavy je pomôcť osobám so zdravotným znevýhodnením so sebestačnosťou. Vyššiemu stupňu invalidity prináleží zľava vo vyššej čiastke. Zľavu si poplatník uplatňuje za každý kalendárny mesiac, na ktorého začiatku boli splnené podmienky. (Vančurová a Zídková, 2024)

Keď je zamestnancovi priznaná invalidita prvého alebo druhého stupňa, vzťahuje sa naňho zľava základná, ktorej ročná výška predstavuje 2 520 Kč. Na dvojnásobok výšky základnej zľavy na invaliditu má nárok poplatník, ktorému je priznaná invalidita tretieho stupňa. Výška zľavy na invaliditu tretieho stupňa je určená na 5 040 Kč ročne, 420 Kč mesačne. (Rindová a Rohlíková, 2024b)

3.6.3 Zľava na držiteľa ZŤP/P

Nárok na zľavu má poplatník, ktorému je priznaný preukaz ZŤP/P. Pre rok 2024 je zľava v čiastke 1 345 Kč mesačne, 16 140 Kč ročne. (Vrajík et al., 2024)

3.6.4 Zľava na druhého z manželov

Výška zľavy je stanovená na 24 840 Kč a je možné ju uplatniť až po skončení zdaňovacieho obdobia. Na manžela s preukazom ZŤP/P si poplatník uplatňuje dvojnásobok určenej čiastky, a to 49 680 Kč. Na to, aby mohla byť zľava uplatnená, môže manžel dosiahnuť zárobok max. do výšky 68 000 Kč za zdaňovacie obdobie. (Schmied et al., 2022) Je nevyhnutné, aby manželia žili v spoločne hospodáriacej domácnosti. Od roku 2024 je platná nová požiadavka, ktorou je, že s manželmi musí žiť vyživované dieťa poplatníka, ktoré je mladšie ako 3 roky. Poplatník nemusí dokazovať výšku manželovho príjmu, no vyžaduje sa, aby doniesol doklad preukazujúci jeho totožnosť, a zároveň aj totožnosť

diet'at'a. Ročná výška zľavy sa kráti v dvoch prípadoch, a to ak sa manželia zosobášili až v priebehu roka alebo ak nebola splnená podmienka s vyživovaným diet'atom. Platí, že pre uplatnenie zľavy musia byť zákonné požiadavky splnené k prvému dňu v mesiaci. (Rindová a Rohlíková, 2024b)

3.6.5 Zľava na zastavenú exekúciu

Zľava je upravovaná v § 35 odst. 4 zákona o daniach z príjmov (ďalej len „ZDP“). Je stanovená pre veriteľov ako odškodnenie za to, že na ich pohľadávkach bola zastavená exekúcia. Zľava môže byť uplatnená do takej výšky, akú uzná exekútor, avšak nesmie prekročiť čiastku 450 Kč za jednotlivé pohľadávky. Max. výška zľavy nie je limitovaná, preto ju môže poplatník uplatniť na viacero pohľadávok s prerušenou exekúciou. (Rindová a Rohlíková, 2023)

3.7 Odpočty nezdaniteľných častí základu dane

Rindová a Rohlíková (2023) vysvetľujú, že nezdaniteľné časti základu dane (ďalej len „NČZD“) sa využívajú na to, aby si poplatník ponížil ZD, z ktorého je následne počítaná daň. Slúžia ako nástroj na optimalizáciu daňovej povinnosti zamestnanca. Je na samotnom poplatníkovi, ktoré činnosti využije na to, aby si ponížil ZD. (Schmied et al., 2022) NČZD sa uplatnia u každého poplatníka bez ohľadu na to, po akú dlhú dobu bol počas zdaňovacieho obdobia zamestnaný. (Rindová a Rohlíková, 2023)

3.7.1 Bezúplatné plnenie

Poplatníkovi je umožnené si od ZD odčítať sumu daru, ktorý poskytol organizačným zložkám štátu, právnickým osobám s miestom sídla v ČR alebo fyzickým osobám s trvalým pobytom v ČR na účely vymedzené zákonom. Spomínanými účelmi môže byť podpora vedy, kultúry, školstva, náboženských spoločností, politických strán či zdravotníckych zariadení a ohrozených živočíchov. (Bolcková et al., 2020) Odpočet sa vzťahuje aj na dar vo forme zdravotníckych pomôcok pre fyzickú osobu, avšak iba do výšky, ktorú poisťovňa neprepláca. Podmienkou pre uplatnenie odpočtu je minimálna výška daru 1 000 Kč alebo čiastka presahujúca 2 % zo základu dane. (Běhounek, 2024) Maximálne si môže poplatník uplatniť nezdaniteľnú časť do výšky 30 % daňového základu. (Potvrzení o darech za rok 2024, 2025) V prípade odberu krvi sa uplatní nárok na poníženie ZD v hodnote 3 000 Kč. Transplantácia orgánu je vyčíslená na 20 000 Kč. (Běhounek, 2024)

3.7.2 Úroky z úveru na financovanie bývania

Poplatník má nárok na odpočet sumy, ktorú zaplatil na úrokoch počas zdaňovacieho obdobia. Odpočet sa vzťahuje na úroky z úveru zo stavebného sporenia, z úveru, ktorý poskytla stavebná sporiteľňa, a z hypotekárneho úveru poníženého o štátny príspevok. Úver musí byť použitý na financovanie kúpy, výstavby, údržby, opravy bytu alebo domu, ktorý nebude slúžiť na podnikateľské účely. (Macháček, 2019)

Rozlišujú sa dva varianty uplatnenia úrokov. Za bytovú potrebu získanú pred rokom 2021 sa uplatňuje max. čiastka v hodnote 300 000 Kč. Ak boli úroky platené iba po časť roka, je možné uplatniť jednu dvanástinu celkovej čiastky za jednotlivé mesiace vo výške 25 000 Kč. Čiastka sa vzťahuje na súčet úrokov zo všetkých úverov v jednej domácnosti. Podobná situácia nastáva pri bytových potrebách nadobudnutých v roku 2021 a neskôr. Rozdielom je, že poplatník uplatňuje max. 150 000 Kč za rok, čo predstavuje 12 500 Kč za každý mesiac, kedy poplatník úroky platí. (Rindová a Rohlíková, 2024b)

3.7.3 Produkty sporenia na starobu

V § 15a ZDP sú vymedzené tieto produkty sporenia na starobu:

- dôchodkové pripoistenie s príspevkom od štátu,
- doplnkové dôchodkové sporenie,
- dôchodkové poistenie v dôchodkovej spoločnosti,
- súkromné životné poistenie,
- dlhodobý investičný produkt. (Běhounek, 2024)

Poplatník, ktorý na produkty prispieva, si môže uplatniť v ročnom zúčtovaní celkom 48 000 Kč ročne. (Rindová a Rohlíková, 2024b)

3.8 Daňové zvýhodnenie

Daňové zvýhodnenie je druh daňovej úľavy, ktorá je uplatňovaná poplatníkom na vyživované dieťa žijúce s ním v jednej domácnosti. Považuje sa za dieťa vlastné, vnúča, partnerovo dieťa alebo dieťa adoptované. Aby došlo k výplate mesačného daňového bonusu, zamestnancov príjem musí dosiahnuť aspoň polovicu minimálnej mzdy. Na vyplatenie ročného bonusu je potrebný zdaniteľný príjem vo výške aspoň 6násobku minimálnej mzdy,

ktorý je pre rok 2024 stanovený na čiastku 113 400 Kč. (54. díl: Vše, co potřebujete vědět o daňovém bonusu..., 2024)

Pri daňovom zvýhodnení sú rozlišované tri spôsoby uplatnenia, a to zľava na dani, zľava na dani a daňový bonus, a daňový bonus. Forma daňového zvýhodnenia závisí od toho, aká vysoká daň má byť zamestnancom zaplatená. (Schmied et al., 2022)

Tabuľka 1 Daňové zvýhodnenie na dieťa

Poradie dieťaťa	Ročný odpočet v Kč	Mesačný odpočet v Kč
Prvé dieťa	15 204	1 267
Druhé dieťa	22 320	1 860
Tretie dieťa	27 840	2 320
Každé ďalšie dieťa	27 840	2 320

(zdroj: vlastné spracovanie podľa Rindová a Rohlíková, 2023)

Poplatníkovi bude daňový bonus priznaný a vyplatený v prípade, ak jeho ročná výška presiahne 100 Kč. Uplatniteľná čiastka sa zvyšuje na dvojnásobok, ak je dieťa vlastníkom preukazu ZŤP/P. Poradie detí, na ktoré bude uplatňované daňové zvýhodnenie, si určuje sám poplatník. Nárok na daňové zvýhodnenie je u čerstvo narodeného dieťaťa určený mesiacom jeho narodenia. Plnoleté dieťa sa považuje za vyživované do 26 rokov, ak študuje na vysokej škole. (Rindová a Rohlíková, 2023)

4 ODVODOVÉ POVINNOSTI ZAMESTNANCA

Zamestnanci sú okrem dane z príjmov zaťažovaní aj odvodmi na sociálne poistenie, ktoré zahŕňa platby na verejné zdravotné poistenie a poistné na sociálne zabezpečenie. (Vančurová a Zídková, 2024)

4.1 Verejné zdravotné poistenie

Poistením tohto typu sa pokrývajú náklady na liečbu a rôzne lekárske služby, čím zamestnanej osobe vzniká nárok na čerpanie zdravotnej starostlivosti. (Ptáčková Misařová a Otavová, 2018)

4.1.1 Platca poistného

Platcom, teda subjektom, ktorý platí poistné, je zamestnanec, zamestnávateľ, štát alebo sám poistenec. Poistenec je povinný platiť poistné sám za seba v prípade, že je osobou samostatne zárobkovo činnou alebo osobou, ktorá nemá v konkrétnom mesiaci zdaniteľné príjmy a zároveň za ňu neplatí poistné štát. (Bolcková et al., 2020)

4.1.2 Vymeriavací základ

Vymeriavací základ pre obidva druhy poistného predstavuje základňu, ktorá sa používa na výpočet poistného, ale napr. aj dávok pri krátkodobej a dlhodobej pracovnej neschopnosti. Pre zdravotné poistenie je vymeriavacím základom súčet príjmov zo zamestnania. (Vančurová a Zídková, 2024)

4.1.3 Sadzby poistného

Sadzba poistného je stanovená na 13,5 % z vymeriavacieho základu, pričom zamestnanec platí 4,5 % a zamestnávateľ 9 %. Vypočítaná čiastka poistného sa zaokrúhľuje na celé Kč nahor. (Bolcková et al., 2020)

4.2 Poistné na sociálne zabezpečenie

Vančurová a Zídková (2024) objasňujú, že do poistného na sociálne zabezpečenie sa zahŕňajú platby na nemocenské a dôchodkové poistenie, a štátnu politiku zamestnanosti. Nemocenské poistenie slúži na pokrytie výpadku zamestnanca zo zamestnania z dôvodu choroby alebo zranenia. Poistným na dôchodkové poistenie sa zabezpečuje financovanie dôchodkov pre osoby s dôchodkovým vekom alebo osoby, ktoré sa stali invalidnými.

Príspevok na štátnu politiku zamestnanosti je používaný ako finančná pomoc pre nezamestnaných jednotlivcov a na podporu vytvárania pracovných pozícií.

4.2.1 Poplatník poistného

Za poplatníkov poistného sú považované štyri subjekty, a to zamestnanec, zamestnávateľ, osoby samostatne zárobkovo činné a osoby, ktoré sa dobrovoľne zúčastňujú dôchodkového poistenia. (Schmied et al., 2022)

4.2.2 Vymeriavací základ

Vymeriavacím základom je u zamestnanca celkový príjem, ktorý podlieha zdaneniu a zároveň nie je od dane oslobodený. Nie je vyžadované hradiť poistné, pokiaľ poistenec počas mesiaca nedosiahol príjem, na ktorý sa vzťahuje daň. To platí pre zamestnanca aj zamestnávateľa. (Vrajík et al., 2024)

4.2.3 Sadzby poistného

Mesačne je odvedené na poistnom spolu za zamestnanca a zamestnávateľa 31,9 % z vymeriavacieho základu. Zamestnávateľ zrazí zamestnancovi zo mzdy 7,1 % a jeho nákladom je zvyšných 24,8 %. Poistenec na rozdiel od zamestnávateľa platbou poistného neprispieva na štátnu politiku zamestnanosti. (Vančurová a Zídková, 2024)

5 ROČNÉ ZÚČTOVANIE

Ročné zúčtovanie dane (ďalej len „RZ“) sa vzťahuje na poplatníkov, ktorí v priebehu zdaňovacieho obdobia dosiahli príjmy výlučne zo závislej činnosti. Cieľom RZ je odbremeniť zamestnancov od administratívnej záťaže spojennej s podávaním daňového priznania. Tento proces sa vykonáva v prospech zamestnanca, čo znamená, že jeho podstatou je vyrovnanie daňovej povinnosti na základe zrazených záloh na daň a skutočne vypočítanej dane. (Doleželová, 2024) Zamestnanec môže ročným zúčtovaním získať formou preplatku na dani časť prostriedkov, ktoré mu boli počas roka strhnuté zo mzdy. (Illetško et al., 2022) Preplatok na dani sa mu vráti, zatiaľ čo zistený nedoplatok sa od poplatníka nevyberá. (Doleželová, 2024)

5.1 Zamestnanec a daňové priznanie

V dvoch situáciách nie je možné zabezpečiť pre zamestnanca vykonanie RZ, a to keď má povinnosť podať daňové priznanie alebo ho podáva dobrovoľne. Priznanie k dani je podávané finančnému úradu podľa miesta trvalého bydliska. Termín podania je v papierovej verzii 1. apríla, v elektronickej podobe 1. mája a 1. júla, keď za poplatníka podáva priznanie daňový poradca. (Rindová a Rohlíková, 2023)

Zamestnancovi je uložená povinnosť podať priznanie v prípade, keď:

- mal okrem príjmov zo závislej činnosti aj príjmy podľa § 7–§ 10 vo výške viac ako 20 000 Kč,
- bol zamestnaný súčasne u viacerých zamestnávateľov, ktorí zrážali zálohu na daň,
- je daňovým nerezidentom a chce uplatňovať zľavy na dani alebo daňové zvýhodnenie,
- obdržal príjmy zo závislej činnosti za predchádzajúce obdobia,
- poskytol dar do zahraničia a chce si ním znížiť ZD. (Zralý, 2025)

5.2 Prehlásenie poplatníka

Zamestnancom môže byť u jedného zamestnávateľa podpísané tzv. Prehlásenie poplatníka. Ide o dokument, na základe ktorého je poplatníkovi umožnené uplatňovať rôzne daňové výhody. Ak poplatník pracuje súčasne u viacerých zamestnávateľov, je povinný sa rozhodnúť, u ktorého z nich Prehlásenie učiní. Vybraný platca zohľadní pri výpočte

mesačnej daňovej povinnosti uplatňované výhody, zatiaľ čo ostatní zamestnávateľia na ne prihlíadať nebudú. (Rindová a Rohlíková, 2024b)

V tlačive sú uvádzané viaceré skutočnosti. Poplatník vyplňa zľavy a počet detí, na ktoré bude uplatňovať daňového zvýhodnenie pri výpočte zálohy na daň. Dôležitá je informácia o tom, že si daňové výhody za rovnaký kalendárny mesiac a rovnaký rok uplatňuje vždy iba u jedného platcu. (Schmied et al., 2022)

Prehlásenie k dani môže byť realizované buď v tlačenej alebo elektronickej podobe. (Rindová a Rohlíková, 2024b) Záleží na zamestnávateľovi, ktorý spôsob podávania dokumentu zvolí. (Schmied et al., 2022)

5.3 Žiadosť o ročné zúčtovanie dane

Zamestnanec má možnosť požiadať o vykonanie RZ svojho posledného zamestnávateľa. Učinené tak musí byť do 15. 02. po skončení zdaňovacieho obdobia prostredníctvom vyplneného tlačiva Žiadosť o ročné zúčtovanie záloh a daňového zvýhodnenia. (Rindová a Rohlíková, 2023)

V tlačive sú obsiahnuté údaje o poplatníkovi, platcovi dane, ktorý zúčtovanie vykoná, aj o predchádzajúcich platcoch, u ktorých zamestnanec pracoval. Ďalej sa tlačivo venuje zľavám na dani a odpočtom NČZD. Zamestnanec svojím podpisom potvrdzuje, že nemá povinnosť podávať daňové priznanie a že uviedol pravdivé informácie. (Schmied et al., 2022)

Illetško et al. (2022) dodávajú, že požiadať o vykonanie RZ je umožnené daňovým rezidentom aj nerezidentom. Pre daňového nerezidenta však existuje výnimka, kedy o RZ požiadať nemôže. Ide o prípad, kedy má záujem o uplatňovanie zliav na dani, NČZD či daňového zvýhodnenia. Spomínané výhody je možné využiť za predpokladu, že podá daňové priznanie. Ak daňový nerezident požiada zamestnávateľa o vykonanie RZ, uplatnená mu bude iba základná zľava na poplatníka.

5.3.1 Nepodanie žiadosti o ročné zúčtovanie

Je možné, že zamestnanec nevyužije možnosť požiadať o vykonanie RZ a zároveň mu nie je uložená povinnosť podať daňové priznanie, takže sa rozhodne ho nepodať. V tomto prípade sa za jeho daňovú povinnosť pokladajú zrazené mesačné zálohy. Ak sa zamestnanec nakoniec rozhodne, že má záujem o vyrovnanie daňovej povinnosti a prípadný preplatok, podá daňové priznanie v lehote na stanovenie dane určenej podľa § 148 daňového poriadku.

Lehota je stanovená na dobu trvania 3 roky odo dňa lehoty podania riadneho priznania k dani. (Rindová a Rohlíková, 2023)

5.4 Potvrdenie o zdaniteľných príjmoch

Potvrdenie o zdaniteľných príjmoch je dokument, ktorý sa vystavuje zamestnancovi pri odchode zo zamestnania. Sú v ňom obsiahnuté všetky potrebné údaje k spracovaniu RZ, a to koľko poplatník u zamestnávateľa zarobil, koľko bolo odvedené na zálohách na daň a odvodoch poistného, a či uplatňoval nejaké mesačné daňové výhody. (Potvrzení o zdanitelných příjmech, 2025) Potvrdenie je nevyhnutnou súčasťou k Žiadosti o vykonanie RZ v prípade, že mal poplatník počas roka postupne viacerých zamestnávateľov. Počet dokumentov, ktoré zamestnanec donesie, záleží od počtu zamestnávateľov, u ktorých pracoval. (Rindová a Rohlíková, 2023)

5.5 Nedodržanie stanovených termínov

Je v zamestnancovom záujme, aby boli podniknuté všetky možné kroky vedúce k využitiu čo najväčšieho množstva daňových výhod. Učiní tak tým, že bude v stanovenej lehote predložená žiadosť a potrebné doklady. (Illetško et al., 2022)

Ak nastane situácia, že zamestnanec nestihne včas podklady odovzdať, zamestnávateľ mu ročné zúčtovanie nevykoná. Vyplýva to z § 38ch odst. 3 ZDP. (Běhounek, 2024) Illetško et al. (2022) dodávajú, že stále existuje pre zamestnanca možnosť podania daňového priznania.

5.6 Doklady preukazujúce nárok na odpočty a zľavy

V § 38l ZDP sú vymedzené podmienky preukazovania nárokov na odpočty, uplatňovania zliav a daňového zvýhodnenia. Finančné úrady uznávajú požadované doklady aj v digitálnej forme či ako naskenovaný originál. Doklady, ako sú občiansky preukaz alebo rodný list dieťaťa, by mali byť v súlade s predpismi o ochrane osobných údajov predkladané osobne. (Rindová a Rohlíková, 2024a)

5.6.1 Základná zľava na poplatníka

Základná zľava na poplatníka môže byť uplatnená každým zamestnancom, ktorý podpísal Prehlásenie k dani. (Schmied et al., 2022)

5.6.2 Daňové zvýhodnenie

Nárok na daňové zvýhodnenie sa u nepľnoletého dieťaťa dokazuje napr. rodným listom. Na plnoleté dieťa do 26 rokov sa uplatní zvýhodnenie na základe potvrdenia o štúdiu. Pokiaľ sa o dieťa starajú obaja manželia, jeden z nich doloží potvrdenie o tom, že si zvýhodnenie neuplatňuje. (Doleželová, 2024)

5.6.3 Zľava na invaliditu a držiteľ ZŤP/P

Nárok na tieto zľavy je potrebné zamestnancom predložiť do 30 dní od prvého dňa v zamestnaní. Zamestnanec prinesie rozhodnutie o uznaní invalidity s nárokom na invalidný dôchodok. Doklad o výplate dôchodku zamestnanec predkladá každý rok. Držiteľ preukazu ZŤP/P predkladá samotný preukaz alebo rozhodnutie o jeho priznaní. (Rindová a Rohlíková, 2024b)

5.6.4 Úroky z úverov

Aby mohla byť zamestnancom uplatnená nezdaniateľná časť v podobe úrokov, musí predložiť úverovú zmluvu a každý rok priložiť potvrdenie o výške zaplatených úrokov za predchádzajúce zdaňovacie obdobie. (Běhounek, 2024)

5.6.5 Bezúplatné plnenie

Poskytnutie daru môže byť doložené viacerými spôsobmi. Jedným zo spôsobov je potvrdenie obdarovaného o tom, aký dar prijal, v akej sume a na aký účel ho použije. Dokladom môže byť aj darovacia zmluva, v ktorej je potvrdené poskytnutie bezúplatného plnenia spolu s obsahom podrobností dôležitých pre uplatnenie nezdaniateľnej časti. Poplatník môže prispieť finančnými prostriedkami do verejnej zbierky, za čo mu bude usporiadateľom vystavené potvrdenie, na základe ktorého si zníži ZD. (Macháček, 2019)

5.6.6 Odber krvi a odber orgánu

Za darovanie krvi bude zamestnancovi vystavené potvrdenie od transfúznej stanice, v ktorej bola krv odobratá. Buď donesie potvrdení viac alebo jedno súhrnné, v ktorom sú obsiahnuté informácie o tom, koľkokrát za zdaňovacie obdobie poskytol krv. Pri darovaní orgánu na záchranu života sa dokladá potvrdenie od zdravotníckeho zariadenia o vykonaní transplantácie. (Rindová a Rohlíková, 2023)

5.6.7 Produkty sporenia na starobu zamestnancov a poistenie dlhodobej starostlivosti

Pri produktoch sporenia na starobu je potrebné, aby zamestnanec priniesol zmluvu s inštitúciou, v ktorej bol produkt uzatvorený a každý rok predkladal potvrdenie o výške zaplateného príspevku či poistného. (Rindová a Rohlíková, 2024b) Dlhodobý investičný produkt sa preukazuje podpísanou zmluvou a preukázaním čiastky vloženej na produkt sporenia. Pre uplatnenie NČZD v súvislosti s produktom poistenia, ktorý pomáha pokryť náklady pri starostlivosti o inú osobu, poplatník dokladá zmluvu o poistení dlhodobej starostlivosti alebo poistku a ročne potvrdenie o sume zaplateného poistného za predchádzajúce obdobie. (Běhounek, 2024)

5.6.8 Zľava na zastavenú exekúciu

Nárok na uplatnenie zľavy sa dokladá rozhodnutím o zastavení vymáhania pohľadávok. (Rindová a Rohlíková, 2023)

5.6.9 Zľava na druhého z manželov

Nárok na zľavu sa potvrdzuje preukázaním totožnosti manžela aj dieťaťa úradným dokladom. Ak zamestnanec uplatňuje dvojnásobok čiastky zľavy na manžela, musí byť doložené rozhodnutie o priznaní preukazu ZŤP/P alebo samotný preukaz. (Běhounek, 2024)

5.7 Oprávnenie zamestnávateľa vykonať ročné zúčtovanie

Ročné zúčtovanie je vykonávané pre zamestnanca posledným zamestnávateľom v zdaňovacom období. To platí aj pre poplatníka, ktorý v priebehu roka ukončil pracovný pomer a od tej doby nebol zamestnaný. V prípade, že dôjde k zániku zamestnávateľa bez právneho nástupcu, zamestnanec je oprávnený požiadať o vykonanie RZ miestne príslušný finančný úrad. Pri zlúčení spoločností je prevedená povinnosť vykonať RZ na zamestnávateľa, u ktorého sa nachádza dokumentácia vzťahujúca sa na zamestnanca. (Rindová a Rohlíková, 2023)

5.8 Povinnosti zamestnávateľa

Základnou úlohou zamestnávateľa ako platcu dane zo závislej činnosti je výpočet a odvod mesačných daňových záloh. Okrem toho je zamestnávateľ zodpovedný za vedenie mzdových listov, prehľadu o zrazených daňových zálohách a zrazenej zrážkovej dani.

Mzdový list je dokument, ktorého obsahom sú údaje o zamestnancovi a jeho mzde. Na mzdovom liste uvádzajú:

- identifikačné údaje poplatníka a dátum nástupu do zamestnania,
- ktoré zľavy a nezdaniteľné časti si poplatník uplatňuje,
- úhrn vyplatených miezd a z toho oslobodené príjmy,
- mesačné zľavy a daňové zvýhodnenie,
- skutočne zrazené zálohy na dani,
- úhrn vyššie spomenutých čiastok za zdaňovacie obdobie, úhrn vyplatených bonusov a informácie o vykonanom ročnom zúčtovaní. (Vychopeň, 2023)

5.8.1 Výpočet mesačnej zálohy na daň

Záloha sa počíta z úhrnu mesačných príjmov zamestnanca. Suma príjmov sa pre účely výpočtu daňovej zálohy zaokrúhli na celé Kč nahor pri čiastke do 100 Kč alebo na celé stovky Kč nahor pri čiastke nad 100 Kč. Zo ZD sa vypočíta daňová záloha prenasobením sadzbou dane. Ak má zamestnanec u daného zamestnávateľa podpísané Prehlásenie k dani, vypočítaná záloha sa ďalej ponížuje o mesačné zľavy. Výsledná záloha na daň sa zistí po uplatnení daňového zvýhodnenia na deti. (Rindová a Rohlíková, 2024b)

5.8.2 Ročné zúčtovanie dane

V porovnaní s poplatníkmi, ktorí si môžu vybrať medzi ročným zúčtovaním a daňovým priznaním, platca dane nemá možnosť sa rozhodnúť, či RZ pre zamestnanca vykoná alebo nie. Ide o jeho povinnosť, ktorá mu je udelená ZDP. Zamestnávateľ pri vykonávaní ročného zúčtovania zodpovedá za správny výpočet skutočnej daňovej povinnosti zamestnanca. Okrem toho je zodpovedný za zhromažďovanie potrebných dokladov, na základe ktorých sa posudzuje, či zamestnanci spĺňajú podmienky na uplatnenie rôznych daňových úľav. Zamestnávateľ však nie je povinný preskúmať všetky možné spôsoby zníženia ZD a daňovej povinnosti zamestnanca. (Illetško et al., 2022)

RZ sa vykoná do troch mesiacov po skončení zdaňovacieho obdobia, to znamená najneskôr do 31. marca. Formulár potrebný pre jeho vykonanie, má väčšina účtovných a mzdových softvérov k dispozícii. V prípade, že zamestnancovi vyjde preplatok, bude mu vrátený spolu so mzdou za marec 2025. (Schmied et al., 2022)

5.8.3 Doklady predkladané zamestnancami

Podľa Rindovej a Rohlíkovej (2023) je zamestnávateľovi uložená povinnosť preukázať v prípade daňovej kontroly všetky daňové úľavy, ktoré zamestnanec v priebehu roka či pri RZ čerpal. Ak by doklady pri kontrole nedoložil, bola by mu domeraná daň správcom dane. Zamestnávateľ má povolené vytvárať kópie potrebných dokumentov a uchovávať ich pre účely daňového riadenia. Obsahom písomností môžu byť iba nevyhnutné údaje, ostatné budú zakryté.

5.8.4 Vyúčtovanie dane

Zamestnávateľ ako osoba, ktorá za svojich zamestnancov odvádza štátu daň, má povinnosť za predchádzajúci kalendárny rok podať ročné Vyúčtovanie dane zo závislej činnosti. Učinené tak musí byť i v prípade, že zamestnancovi počas zdaňovacieho obdobia nebola zrazená žiadna daňová záloha alebo zrážková daň. Podľa spôsobu, akým sa zamestnancovi odvádza daň z príjmu, sa vyúčtovanie dane rozdeľuje na dve tlačivá: (Vychopeň, 2023)

- **Vyúčtovanie dane z príjmov zo závislej činnosti** sa zaoberá zrazenými zálohami počas kalendárneho roka. Tlačivo, ktoré vydáva Ministerstvo financií, sa podáva na finančný úrad podľa miesta sídla alebo bydliska platcu dane. Formulár sa odovzdáva dvomi spôsobmi, a to buď elektronicky alebo papierovo. Ak má zamestnávateľ zriadenú dátovú schránku alebo má povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom, vyúčtovanie podáva výhradne v elektronickej podobe. Obsahom formulára sú čiastky zrazených daňových záloh po zľavách za každý mesiac, sumy vrátených preplatkov na dani, vyplatené mesačné bonusy a doplatky na dani. (Pokyny k vyplnění Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti..., 2024)
- **Vyúčtovanie dane vyberanej zrážkou podľa zvláštnej sadzby dane** sa predkladá do 3 mesiacov po uplynutí zdaňovacieho obdobia. V tlačive sa vykazujú čiastky daňovej povinnosti, ktoré boli zrazené, odvedené do termínu podania daňového priznania, stanovené k zaplateniu, ale aj prípadné rozdiely medzi pôvodne a dodatočne vyúčtovanými sumami. (Pokyny k vyplnění Vyúčtování daně vybírané srážkou..., 2024)

5.9 Výpočet celoročnej daňovej povinnosti

Základom celého výpočtu je úhrn zdaniteľných príjmov zamestnanca za zdaňovacie obdobie. Základ dane sa upraví o tie NČZD, ktorých nárok zamestnanec preukázal

dokladom. Aby mohlo dôjsť k výpočtu daňovej povinnosti, ponížený ZD sa zaokrúhli na celé 100 Kč nadol. Z upraveného ZD sa pre násobením sadzbou dane vypočíta skutočná daň, na ktorú sa uplatnia zľavy a daňové zvýhodnenie. Daň sa porovnáva so zálohami, ktoré boli zamestnancovi zrazené počas roka. (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018)

5.10 Preplatok a doplatok zo zúčtovania

Ide o vyjadrenie sumy, ktorá má byť poplatníkovi vrátená podľa výsledku vykonaného RZ. Kladným rozdielom vyplývajúcim z výsledku RZ môže byť doplatok a preplatok zo zúčtovania. Preplatkom sa rozumie daňový preplatok u poplatníka, ktorý neuplatňuje daňové zvýhodnenie na deti. Pojem doplatok zo zúčtovania sa používa, keď zamestnancovi vyjde preplatok na dani a zároveň doplatok na daňovom bonuse. (Rindová a Rohlíková, 2023)

II PRAKTICKÁ ČASŤ

6 ANALÝZA DAŇOVÉHO ZAŤAŽENIA

Praktická časť sa zameriava na analýzu daňového zaťaženia rôzne situovaných zamestnancov a následné určenie možností zníženia ich daňového základu, a tým aj daňovej povinnosti. Analýza prebieha na modelových príkladoch, v ktorých je ukázané, čo ovplyvňuje výšku daňovej povinnosti a ako je možné ju legálne znížiť.

V modelových príkladoch sa používajú fiktívne údaje, ktoré napodobňujú reálne situácie zamestnancov. Tieto údaje zahŕňajú: hrubú mzdu (ďalej „HM“), poistné odvody, daň z príjmov, daňové úľavy, odpočty a čistú mzdu (ďalej „ČM“). Výpočty sú v súlade s daňovými predpismi platnými v roku 2024.

Príklady poskytujú na analýzu všetky potrebné informácie. Jednotlivé príklady vychádzajú z teoretických poznatkov, ktoré sú súčasťou práce, keďže prepojenie obidvoch častí umožňuje lepšie pochopenie danej problematiky. Príklady zobrazujú skutočné situácie, ktoré sa vyskytujú v praxi, takže sa v nich čitateľ môže nájsť. Na analýzu sú využité viaceré modelové príklady, v ktorých sú uplatňované rôzne daňové úľavy. Práca analyzuje ako zamestnancov, ktorí daňové výhody uplatňujú, tak aj zamestnancov, ktorí využívajú len najbežnejšiu zľavu, základnú zľavu na poplatníka. Pomocou analýzy je možné zistiť, ako jednotlivé výhody vplývajú na daňové zaťaženie zamestnancov.

6.1 Zamestnanec uplatňujúci len základnú zľavu

Pani Zuzana Kvetná pracuje na plný úväzok. U zamestnávateľa má podpísané Prehlásenie k dani, na základe ktorého uplatňuje základnú zľavu na poplatníka vo výške 30 840 Kč ročne, 2 570 Kč mesačne. Daňové zvýhodnenie na deti neuplatňuje. V januári 2024 predstavoval hrubý príjem Zuzany Kvetnej 29 360 Kč.

Tabuľka 2 Kvetná – výpočet zálohy na daň

Položka	Čiastka v Kč
HM	29 360
Zaokrúhlená HM	29 400
Záloha na daň (15 %)	4 410
Zľava na poplatníka	- 2 570
Záloha po zľave	1 840

(zdroj: vlastný)

V tabuľke 2 je uvedený výpočet mesačnej daňovej zálohy zamestnankyne. Vychádza sa z hrubej mzdy, ktorá sa prenasobí sadzbou dane. Vypočítaná záloha sa poníži o uplatňované zľavy, z čoho vyplýva, že zamestnankyňa na zálohe zaplatí 1 840 Kč.

Tabuľka 3 Kvetná – výpočet čistej mzdy

Položka	Čiastka v Kč
HM	29 360
Zdravotné poistenie (4,5 %)	- 1 322
Poistné na sociálne zabezpečenie (7,1 %)	- 2 085
Záloha na daň	- 1 840
Čistá mzda	24 113

(zdroj: vlastný)

Tabuľka 3 zobrazuje výpočet mzdy, ktorá bude po odčítaní zálohy na daň a povinných odvodov zamestnankyni vyplatená. Z januárovej mzdy zamestnankyňa odvádza na povinných odvodoch a dani celkom 5 247 Kč (1 322 + 2 085 + 1 840), z toho 3 407 Kč na poistných odvodoch a 1 840 Kč na zálohe na daň z príjmov. Keby pani Zuzana nemala učené Prehlásenie k dani, bola by povinná zaplatiť vyššiu daňovú zálohu, a to vo výške 4 410 Kč. Po odčítaní povinných odvodoch a dane ostáva zamestnankyni čistá mzda vo výške 24 113 Kč. Celkové daňové zaťaženie pani Kvetnej je 17,87 %, čo zodpovedá podielu dane a odvodov vo výške 5 247 Kč z hrubej mzdy 29 360 Kč ($5\,247 : 29\,360 \cdot 100$).

Tabuľka 4 Kvetná – zálohy na daň za zdaňovacie obdobie

Mesiac	HM v Kč	Zaokrúhlená HM v Kč	Záloha na daň v Kč (15 %)	Zľava na poplatníka v Kč	Záloha po zľave v Kč
1	29 360	29 400	4 410	2 570	1 840
2	31 580	31 600	4 740	2 570	2 170
3	35 000	35 000	5 250	2 570	2 680
4	27 450	27 500	4 125	2 570	1 555
5	30 000	30 000	4 500	2 570	1 930
6	31 500	31 500	4 725	2 570	2 155
7	31 500	31 500	4 725	2 570	2 155
8	28 890	28 900	4 335	2 570	1 765
9	34 120	34 200	5 130	2 570	2 560
10	29 100	29 100	4 365	2 570	1 795
11	30 300	30 300	4 545	2 570	1 975
12	30 680	30 700	4 605	2 570	2 035
Celkom	369 480	369 700	55 455	30 840	24 615

(zdroj: vlastný)

Z tabuľky 4 vyplýva, že pani Zuzana Kvetná odvieďla za rok 2024 na daňových zálohách 24 615 Kč. Zálohy sú nižšie z dôvodu uplatnenia zľavy na poplatníka, ktorá jej ušetrila za zdaňovacie obdobie 30 840 Kč. Jej celkový príjem za zdaňovacie obdobie predstavuje 369 480 Kč.

Zamestnankyňa požiadala zamestnávateľa o vykonanie ročného zúčtovania prostredníctvom písomnej žiadosti. Neuplatňuje žiadne nezdaniteľné časti základu dane ani iné zľavy na dani.

Tabuľka 5 Kvetná – ročné zúčtovanie

R.	Položka	Čiastka v Kč
1.	Úhrn príjmov	369 480
2.	Nezdaniteľné časti celkom	0
3.	ZD znížený o nezdaniteľné časti (r. 1 – r. 2)	369 480
4.	ZD zaokrúhlený na 100 Kč nadol	369 400
5.	Daň (r. 4 * 15 %)	55 410
6.	Základná zľava na poplatníka	- 30 840
7.	Zľavy celkom	- 30 840
8.	Daň po zľavách (r. 5 – r. 7)	24 570
9.	Úhrn zrazených záloh na daň	24 615
10.	Preplatok (ak r. 9 > r. 8)	45

(zdroj: vlastný)

Podľa tabuľky 5, v ktorej prebehol výpočet ročného zúčtovania dane, je skutočná daňová povinnosť pani Zuzany Kvetnej 24 570 Kč. Počas zdaňovacieho obdobia zaplatila na daniach viac, ako bola jej skutočná daňová povinnosť, čo vyústilo v preplatok. Preplatok sa zamestnancom vypláca v prípade, keď je vyšší ako 50 Kč. (Rindová a Rohlíková, 2023) Keďže je nižší ako hranica, od ktorej sa vypláca, preplatok jej vrátený nebude. Zamestnankyňa nemá deti, teda nemôže využiť daňové zvýhodnenie. Napriek tomu mohla využiť iné možnosti na zníženie daňovej povinnosti. Najväčší priestor na daňovú optimalizáciu by bol vo využití nezdaniteľných častí základu dane.

V tabuľke 6 je zobrazená možnosť, ako dosiahnuť v príklade pani Kvetnej preplatok s minimálnymi úpravami v rámci ročného zúčtovania.

Tabuľka 6 Kvetná – upravené RZ

R.	Položka	Čiastka v Kč
1.	Úhrn príjmov	369 480
2.	Nezdaniteľné časti celkom	- 11 000
3.	ZD znížený o nezdaniteľné časti (r. 1 – r. 2)	358 480
4.	ZD zaokrúhlený na 100 Kč nadol	358 400

R.	Položka	Čiastka v Kč
5.	Daň (r. 4 * 15 %)	53 760
6.	Základná zľava na poplatníka	- 30 840
7.	Zľavy celkom	- 30 840
8.	Daň po zľavách (r. 5 – r. 7)	22 920
9.	Úhrn zrazených záloh na daň	24 615
10.	Preplatok (ak r. 9 > r. 8)	1 695

(zdroj: vlastný)

Ako jedno z možných riešení sa javí situácia, v ktorej by zamestnankyňa poskytla dar v hodnote 5 000 Kč a darovala krv dvakrát ($2 * 3\,000$ Kč) počas zdaňovacieho obdobia. Týmto by si odpočítala od základu dane 11 000 Kč ($5\,000 + 6\,000$). Po úprave časti ročného zúčtovania s NČZD vzniká nový upravený daňový základ vo výške 358 480 Kč. Zaokrúhlený ZD 358 400 Kč sa prenasobí sadzbou 15 %, uplatní sa zľava na poplatníka a vyjde nová daňová povinnosť vo výške 22 920 Kč. Po porovnaní so zrazenými preddavkami na daň vzniká preplatok vo výške 1 695 Kč.

6.2 Zamestnanec pracujúci len časť roku

Pani Zdena Vanclová pracovala prvých 7 mesiacov kalendárneho roku na trvalý pracovný pomer. U zamestnávateľa mala podpísané Prehlásenie k dani, teda uplatňovala základnú zľavu na poplatníka. Zvyšných 5 mesiacov bola evidovaná na úrade práce. Zamestnankyni neboli v RZ uplatňované žiadne iné zľavy ani NČZD. Jej hrubá mzda činí 26 000 Kč mesačne.

Tabuľka 7 Vanclová – výpočet zálohy na daň

Položka	Čiastka v Kč
HM	26 000
Zaokrúhlená HM na celé 100 Kč nahor	26 000
Záloha na daň (15 %)	3 900
Základná zľava na poplatníka	- 2 570
Záloha po zľave	1 330

(zdroj: vlastný)

Z výpočtu daňovej zálohy v tabuľke 7 vyplýva, že zamestnankyňa ušetrila mesačne 2 570 Kč na zálohe na daň v dôsledku uplatnenia zľavy na poplatníka. Jej záloha tak činila 1 330 Kč.

Tabuľka 8 Vanclová – výpočet čistej mzdy

Položka	Čiastka v Kč
HM	26 000
Zdravotné poistenie (4,5 %)	- 1 170
Poistné na sociálne zabezpečenie (7,1 %)	- 1 846
Záloha na daň (15 %)	- 1 330
ČM	21 654

(zdroj: vlastný)

Tabuľka 8 zobrazuje výpočet mzdy, ktorá bude zamestnankyni vyplatená po odčítaní povinných platieb. Na poistných odvodoch zaplatila 3 016 Kč, teda celkom zaplatila na odvodoch a dani 4 346 Kč ($1\,170 + 1\,846 + 1\,330$). V danom mesiaci predstavovalo odvodové a daňové zaťaženie 16,72 % z hrubej mzdy ($4\,346 : 26\,000 \cdot 100$). Na účet bola zamestnankyni vyplatená čistá mzda vo výške 21 654 Kč, inak povedané 83,28 % ($100 - 16,72$) z hrubej mzdy.

Na začiatku roka požiadala svojho posledného zamestnávateľa o vykonanie ročného zúčtovania dane. Za rok 2024 zaplatila na daňových zálohách 9 310 Kč ($7 \cdot 1\,330$). Úhrn zdaniteľných príjmov činí 182 000 Kč ($26\,000 \cdot 7$). Pani Vanclová nemá deti, teda neuplatňuje daňové zvýhodnenie.

Tabuľka 9 Vanclová – ročné zúčtovanie

R.	Položka	Čiastka v Kč
1.	Úhrn príjmov	182 000
2.	Nezdaniteľné časti celkom	0
3.	ZD znížený o nezdaniteľné časti (r. 1 – r. 2)	182 000
4.	Zaokrúhlený upravený ZD	182 000
5.	Daň (r. 4 * 15 %)	27 300
6.	Základná zľava na poplatníka	- 30 840
7.	Zľavy celkom	- 30 840
8.	Daň po zľavách (r. 5 – r. 7)	0
9.	Úhrn zrazených záloh	9 310
10.	Preplatok (ak r. 9 > r. 8)	9 310

(zdroj: vlastný)

V tabuľke 9 je zobrazené vyrovnanie medzi skutočnou daňovou povinnosťou a odvodenými daňovými zálohami počas roka v rámci RZ. Zamestnankyňa mala príjmy len časť roka, počas ktorého uplatňovala pomernú časť základnej zľavy na poplatníka. V ročnom zúčtovaní však mohla uplatniť celú výšku ročnej zľavy. Keďže jej ročný príjem nebol vysoký, vypočítaná daň bola nižšia ako uplatnená zľava, z čoho vyplýva, že skutočná daňová

povinnosť je nulová. Počas roka platila zamestnankyňa preddavky na daň, ktoré jej budú vrátené formou preplatku na dani v mzde za marec. V ilustrovanom prípade je vidieť, že ako zamestnankyňa s nízkym ročným príjmom nie je zbytočne daňovo zaťažovaná, pretože mala možnosť využiť základnú zľavu, ktorá výrazne znížila jej daňovú povinnosť.

6.3 Zamestnanec s nízkym príjmom

Mesačná hrubá mzda pána Tomáša Kováča činí 18 900 Kč. Na základe učiného Prehlásenia si uplatňuje základnú zľavu na poplatníka a daňové zvýhodnenie. Zamestnanec s manželkou vychováva jedno dieťa, s ktorým žijú v jednej domácnosti. Do zamestnania doniesol potvrdenie o tom, že si manželka daňové zvýhodnenie neuplatňuje. Nárok na jeho uplatnenie potvrdil rodným listom. V termíne do 15. 02. po skončení roku je potrebné odovzdať Žiadosť o vykonanie ročného zúčtovania. V roku 2025 pripadá tento termín na víkend, čo znamená, že poplatník predloží žiadosť najneskôr do 17. 02. (Rindová a Rohlíková, 2024a) Zamestnanec požiadal o vykonanie RZ do stanoveného termínu. Aby mohol byť zamestnancovi vyplatený prípadný ročný daňový bonus, musí jeho zdaniteľný ročný príjem presahovať šesťnásobok minimálnej mzdy, ktorý predstavuje 113 400 Kč. Úhrn zdaniteľných príjmov za rok 2024 u Tomáša Kováča je 226 800 Kč. Z toho vyplýva, že zamestnanec spĺňa všetky podmienky na uplatnenie daňového zvýhodnenia vo výške 1 267 Kč mesačne.

Tabuľka 10 Kováč – výpočet mesačnej dane a daňového bonusu

Položka	Čiastka v Kč
HM	18 900
Zaokrúhlená HM	18 900
Záloha na daň (15 %)	2 835
Zľava na poplatníka	- 2 570
Záloha na daň po zľave	265
Daňové zvýhodnenie	1 267
Z toho zvýhodnenie formou zľavy na dani	- 265
Z toho daňový bonus	1 002

(zdroj: vlastný)

Z výpočtov zálohy na daň v tabuľke 10 vyplýva, že z dôvodu nízkeho mesačného príjmu zamestnanec žiadnu zálohu neplatí. Naopak, keďže uplatňuje daňové zvýhodnenie na dieťa, vychádza mu daňový bonus, ktorý mu zvyšuje čistú mzdu.

Tabuľka 11 Kováč – výpočet čistej mzdy

Položka	Čiastka v Kč
HM	18 900
Zdravotné poistenie (4,5 %)	- 851
Poistné na sociálne zabezpečenie (7,1 %)	- 1 342
Daňový bonus	1 002
ČM	17 709

(zdroj: vlastný)

Súhrn informácií v tabuľke 11 poskytuje prehľad o výpočte čistej mzdy zamestnanca. Na povinných odvodoch zamestnanec odvádza 2 193 Kč (851 + 1 342). Celkové odvodové a daňové zaťaženie za uvedený mesiac predstavuje 11,60 %, čo zodpovedá podielu odvodov 2 193 Kč z hrubej mzdy 18 900 Kč. Ročne pán Kováč neodviedol na daňových zálohách nič. Daňový bonus mu bol vyplatený vo výške 12 024 Kč (1 002 * 12).

Tabuľka 12 Kováč – ročné zúčtovanie

R.	Položka	Čiastka v Kč
1.	Úhrn príjmov	226 800
2.	Nezdaniteľné časti celkom	0
3.	ZD znížený o nezdaniteľné časti (r. 1 – r. 2)	226 800
4.	Zaokrúhlený upravený ZD	226 800
5.	Daň (r. 4 * 15 %)	34 020
6.	Zľava na poplatníka	- 30 840
7.	Zľavy celkom	- 30 840
8.	Daň po zľavách (r. 5 – r. 7)	3 180
9.	Úhrn zrazených záloh na daň	0
10.	Nedoplatok (ak r. 9 < r. 8)	- 3 180
11.	Nárok na daňové zvýhodnenie	15 204
11a.	Z toho zľava na dani	3 180
11b.	Daňový bonus (r. 11 – r. 11a.)	12 024
12.	Výsledná daň po zľavách (r. 8 – r. 11a)	0
13.	Rozdiel na dani po zľave (r. 9 – r. 12)	0
14.	Vyplatené mesačné daňové bonusy	12 024
15.	Rozdiel na DB (r. 11b. – r. 14)	0
16.	Doplatok/nedoplatok zo zúčtovania (r. 13 + r. 15)	0

(zdroj: vlastný)

Zamestnancovi počas roka vychádzala nízka daňová záloha, ktorá bola úplne pokrytá uplatnením daňového zvýhodnenia na dieťa. V jednotlivých mesiacoch mu bol vyplácaný daňový bonus. Z tohto dôvodu vznikla pri výpočtoch v RZ z tabuľky 12 skutočná daňová povinnosť vo výške 3 180 Kč. V dôsledku uplatnenia zvýhodnenia, ktoré činí 15 204 Kč ročne na jedno dieťa, sa daň znížila na nulu a zamestnancovi vznikol daňový bonus vo výške

12 024 Kč. Bonus mu bol vyplácaný už počas roka, čo znamená, že v RZ mu nevznikol nárok na žiaden doplatok. V rámci daňovej optimalizácie zamestnanec mohol využiť niektorú z NČZD. Keďže je pre zamestnanca s nízkym príjmom ťažšie investovať do sporenia či poistení, je preňho najlepšou formou optimalizácie využiť automatické zľavy a bonusy, konkrétne v jeho prípade predstavujú zľavu na poplatníka a zvýhodnenie na dieťa.

6.4 Zamestnanec uplatňujúci daňové zľavy a zvýhodnenie na deti

David Bartoš má manželku na rodičovskej dovolenke. Majú dve deti, na ktoré si zamestnanec uplatňuje daňové zvýhodnenie. Staršia dcéra sa sústavne pripravuje na budúce povolanie denným štúdiom na vysokej škole. Štúdium úspešne ukončila štátnicami v júni. V mesiaci nasledujúcom po ukončení štúdia nevykonávala zárobkovú činnosť, čo pre zamestnanca znamená, že si môže zvýhodnenie na staršie dieťa uplatniť aj v tomto mesiaci. (Smutný, 2021). Manželia sa zosobášili v roku 2021. Manželka poberala počas roka rodičovský príspevok, ktorý sa do jej príjmu pre výpočet nároku na zľavu na manželku nezapočítava. Do vlastného príjmu manželky nezahŕňajú ani:

- finančné príspevky na pestúnsku starostlivosť,
- finančné príspevky zdravotne znevýhodneným osobám,
- finančné príspevky na pomoc v hmotnej núdzi,
- príspevok od štátu na dôchodkové pripoistenie a doplnkové dôchodkové sporenie,
- príjem plynúci zo starostlivosti o blízku osobu.

Zatiaľ čo rodičovský príspevok sa do príjmu manželky nezapočítava, peňažitá pomoc v materstve áno. (Macháček, 2019) Iný príjem manželka nemala, čím je splnená podmienka zdaniteľných príjmov pod 68 000 Kč za zdaňovacie obdobie. V spoločnej domácnosti žijú s dieťaťom vo veku 2 roky, takže je splnená podmienka starostlivosti o dieťa do 3 rokov. Mladšie dieťa je držiteľom preukazu ZŤP/P. Zamestnanec mal u zamestnávateľa podpísané Prehlásenie k dani. Jeho mesačná hrubá mzda činí 80 000 Kč.

Tabuľka 13 Bartoš – uplatňovanie daňového zvýhodnenia v priebehu roka

Mesiac	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Dieťa č. 1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dieťa č. 2	x	x	x	x	x	x	x					

(zdroj: vlastný)

Z tabuľky 13 je zrejmé, v ktorých mesiacoch si bude uplatňovať daňové zvýhodnenie na deti. V prvých 7 mesiacov roka bude zamestnanec uplatňovať daňové zvýhodnenie v nasledujúcom poradí – ako prvé dieťa bude uvedená staršia dcéra, ako druhé dieťa mladšia dcéra. Takýto postup mu prinesie finančnú výhodu, keďže na mladšie dieťa dostane dvojnásobnú sumu daňového zvýhodnenia. Mesačne má zamestnanec nárok na 4 987 Kč ($1\,267 + 1\,860 \cdot 2$). Po zvyšok roka uplatňuje zamestnanec zvýhodnenie len na mladšie dieťa, a to vo výške 2 534 Kč ($1\,267 \cdot 2$) mesačne.

Tabuľka 14 Bartoš – výpočet daňovej zálohy za 01–07/2024

Položka	Čiastka v Kč
HM	80 000
Zaokrúhlená HM	80 000
Záloha na daň ($15 \% \cdot \text{HM}$)	12 000
Zľava na poplatníka	- 2 570
Záloha po zľave	9 430
Daňové zvýhodnenie (formou zľavy na dani)	- 4 987
Záloha po daňovom zvýhodnení	4 443

(zdroj: vlastný)

Tabuľka 15 Bartoš – výpočet čistej mzdy za 01–07/2024

Položka	Čiastka v Kč
HM	80 000
Zdravotné poistenie ($4,5 \%$)	- 3 600
Poistné na sociálne zabezpečenie ($7,1 \%$)	- 5 680
Záloha na daň	- 4 443
ČM	66 277

(zdroj: vlastný)

V tabuľkách 14 a 15 je uvedený výpočet daňovo-odvodového zaťaženia zamestnanca spolu s výpočtom jeho ČM. S vyšším príjmom zamestnanca rastie aj výška dane a povinných poistných odvodov. Aj napriek uplatneniu daňového zvýhodnenia platí zamestnanec preddavok na daň. Celkové daňovo-odvodové zaťaženie zamestnanca dosahuje 13 723 Kč ($3\,600 + 5\,680 + 4\,443$), inými slovami $17,15 \%$ ($13\,723 : 80\,000 \cdot 100$) z hrubej mzdy. V porovnaní s predchádzajúcimi príkladmi nie je zaťaženie výrazne vyššie, na čo však malo vplyv aj uplatnenie zvýhodnenia na deti. Ak by zamestnanec nemal deti, jeho záloha na daň by činila 9 430 Kč. Výška čistej mzdy by bola ponížená o dodatočných 4 987 Kč ($9\,430 - 4\,443$), keďže by nebolo uplatnené daňové zvýhodnenie. Jej nová výška by činila 61 290 Kč ($66\,277 - 4\,987$). Na daňovo-odvodovom zaťažení by bolo celkom zaplatených

18 710 Kč. V dôsledku uplatnenia daňového zvýhodnenia, zamestnanec platil podstatne nižšie zálohy na daň.

Tabuľka 16 Bartoš – výpočet zálohy na daň za 08–12/2024

Položka	Čiastka v Kč
HM	80 000
Zaokrúhlená HM	80 000
Záloha na daň (15 % * HM)	12 000
Zľava na poplatníka	- 2 570
Záloha po zľave	9 430
Daňové zvýhodnenie (formou zľavy na dani)	- 2 534
Záloha po daňovom zvýhodnení	6 896

(zdroj: vlastný)

Tabuľka 17 Bartoš – výpočet čistej mzdy za 08–12/2024

Položka	Čiastka v Kč
HM	80 000
Zdravotné poistenie (4,5 %)	- 3 600
Poistné na sociálne zabezpečenie (7,1 %)	- 5 680
Záloha na daň	- 6 896
ČM	63 824

(zdroj: vlastný)

Pre výpočet čistej mzdy je potrebné najskôr vypočítať zálohu na daň, ktorá je uvedená v tabuľke 16. Celkové daňovo-odvodové zaťaženie zamestnanca v posledných mesiacoch roka z tabuľky 17 činí 16 176 Kč (3 600 + 5 680 + 6 896). Čistá mzda tvorí 79,78 % z hrubej mzdy ($63\,824 : 80\,000 * 100$), čo naznačuje, že daňová záloha a povinné odvody tvoria 20,22 % (100 – 79,78). Oproti časti roka, kedy zamestnanec uplatňoval daňové zvýhodnenie na obe deti, sa celková daňová a odvodová záťaž zvýšila o 2 453 Kč (16 176 - 13 723).

V určenom termíne požiadal pán Bartoš zamestnávateľa o vykonanie RZ. Spolu s podpísanou žiadosťou do zamestnania doniesol:

- rodný list mladšieho dieťaťa,
- potvrdenie o návšteve školy staršieho dieťaťa,
- čestné prehlásenie manželky, že neuplatňuje na deti daňové zvýhodnenie,
- občiansky preukaz manželky potvrdzujúci jej totožnosť,
- preukaz ZŤP/P mladšej dcéry.

Úhrn zdaniteľných príjmov činí 960 000 Kč ($80\,000 \cdot 12$). Napriek vyšším príjmom zamestnanca sa použije pre výpočet daňovej povinnosti nižšia sadzba dane. Hranica pre použitie 23 % sadzby je 36násobok priemernej mzdy. Vyššia sadzba dane sa použije v ročnom zúčtovaní pri príjmoch nad čiastku 1 582 812 Kč. Za zdaňovacie obdobie bolo na daňových zálohách odvedených celkom 65 581 Kč ($7 \cdot 4\,443 + 5 \cdot 6\,896$).

Tabuľka 18 Bartoš – ročné zúčtovanie

R.	Položka	Čiastka v Kč
1.	Úhrn príjmov	960 000
2.	Nezdaniteľné časti celkom	0
3.	ZD znížený o nezdaniteľné časti (r. 1 – r. 2)	960 000
4.	Zaokrúhlený upravený ZD	960 000
5.	Daň (r. 4 * 15 %)	144 000
6.	Zľava na poplatníka	- 30 840
7.	Zľava na manželku	- 24 840
8.	Zľavy celkom	- 55 680
9.	Daň po zľavách (r. 5 – r. 8)	88 320
10.	Úhrn zrazených záloh na daň	65 581
11.	Nedoplatok (ak r. 10 < r. 9)	- 22 739
12.	Nárok na daňové zvýhodnenie	47 579
12a.	Z toho zľava na dani	22 739
12b.	Daňový bonus (r. 12 – r. 12a.)	24 840
13.	Výsledná daň po zľavách (r. 9 – r. 12a)	65 581
14.	Rozdiel na dani po zľave (r. 10 – r. 13)	0
15.	Vyplatené mesačné daňové bonusy	0
16.	Rozdiel na DB (r. 12b. – r. 15)	24 840
17.	Doplatok zo zúčtovania (r. 14 + r. 16)	24 840

(zdroj: vlastný)

Zamestnávateľ vykonal pre zamestnanca ročné zúčtovanie, ktorého výpočet je znázornený v tabuľke 18. V priebehu zdaňovacieho obdobia si zamestnanec uplatňoval daňové zvýhodnenie, čím sa znižovali preddavky na daň. Ročný nárok na daňovú úľavu na dieťa činí 47 579 Kč ($7 \cdot 4\,987 + 5 \cdot 2\,534$). Úhrn zaplatených záloh na daň bol nižší ako skutočná daňová povinnosť, avšak zamestnanec uplatnil daňové zvýhodnenie, čím sa skutočná daňová povinnosť znížila na nulu a zamestnancovi vyšiel daňový bonus. K vyplateniu vyššieho daňového bonusu by došlo v prípade, kedy by zamestnanec využil možnosť poníženia dane prostredníctvom NČZD. Na to, aby bol pokrytý nedoplatok, bolo použitých takmer 50 % z nároku na daňové zvýhodnenie. V danej situácii existuje priestor na daňovú optimalizáciu.

6.5 Zamestnanec uplatňujúci nezdanieľné časti

Marek Polák pracuje na trvalý pracovný pomer. Mesačná mzda za vykonanú prácu predstavuje 120 000 Kč. Zamestnávateľ vyslal zamestnanca v januári na dvojdnovú pracovnú cestu. Zamestnanec preukázal výdaje spojené s pracovnou cestou lístkami z cesty vlakom, MHD a potvrdením o zaplatení ubytovania na jednu noc. Zamestnanec je slobodný a bezdetný. U zamestnávateľa má podpísané Prehlásenie k dani, na základe ktorého mesačne uplatňuje zľavu na poplatníka.

Tabuľka 19 Polák – výpočet zálohy na daň

Položka	Čiastka v Kč
HM	120 000
Zaokrúhlená HM	120 000
Záloha na daň (15 % z HM)	18 000
Zľava na poplatníka	- 2 570
Záloha po zľave	15 430

(zdroj: vlastný)

Náhrady cestovných výdajov spojených s pracovnou cestou nie sú predmetom dane, preto nepodliehajú zdaneniu. Výška zálohy na daň, ktorá je uvedená v tabuľke 19, je vysoká vzhľadom na vysoký príjem zamestnanca. Keby zamestnancova hrubá mzda presiahla 3násobok priemernej mzdy, teda čiastku 131 901 Kč, na sumu prevyšujúcu spomínanú hranicu by bola použitá vyššia sadzba dane. (Aktuálne k dani z príjmov, 2025)

Tabuľka 20 Polák – výpočet čistej mzdy

Položka	Čiastka v Kč
HM	120 000
Zdravotné poistenie (4,5 %)	- 5 400
Poistné na sociálne zabezpečenie (7,1 %)	- 8 520
Záloha na daň	- 15 430
ČM	90 650

(zdroj: vlastný)

Z hrubej mzdy odvedie zamestnávateľ na dani a povinných odvodoch podľa tabuľky 20 za zamestnanca 29 350 Kč mesačne (5 400 + 8 520 + 15 430). Celkové daňovo-odvodové zaťaženie tvorí 24,46 % z hrubej mzdy ($29\,350 : 120\,000 \cdot 100$).

Úhrn zdaniteľných príjmov za kalendárny rok dosahuje 1 440 000 Kč ($120\,000 \cdot 12$). Zamestnanec zaplatil na daňových zálohách 185 160 Kč ($15\,430 \cdot 12$). Marek Polák

požiadal svojho zamestnávateľa o vykonanie RZ prostredníctvom písomnej žiadosti. Pani účtovníčke predložil nasledujúce doklady:

- potvrdenie príjemcov bezúplatných plnení (poskytnutý dar športovému klubu vo výške 5 500 Kč, školskému zariadeniu vo výške 9 000 Kč, náboženskej spoločnosti vo výške 6 500 Kč),
- potvrdenie z transfúznej stanice o darovaní krvi v šiestich dňoch (6 * 3 000 Kč).

Zamestnanec si sporí prostredníctvom doplnkového dôchodkového sporenia, na ktoré prispieval 2 300 Kč mesačne. Do zamestnania priniesol zmluvu aj potvrdenie, ktorým preukazuje čiastku vloženú na sporenie za kalendárny rok. Za rok zamestnanec nasporil 27 600 Kč (2 300 * 12). Od základu dane si môže odčítať len tú časť príspevku, ktorá do 30. júna 2024 prevyšuje príspevok 1 000 Kč a od 1. júla 2024 príspevok 1 700 Kč. (Penzijní spoření, © 2000 – 2025) Celková suma, ktorou sa poníži daňový základ činí 11 400 Kč $((2\,300 - 1\,000) * 6 + (2\,300 - 1\,700) * 6)$. Zamestnanec okrem uplatnenia daňového odpočtu získa od štátu príspevok na jeho vlastné sporenie.

Tabuľka 21 Štátny príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie

Mesačný príspevok zamestnanca	Štátny príspevok do 30. 06. 2024	Štátny príspevok od 01. 07. 2024
200 Kč	0 Kč	0 Kč
300 Kč	90 Kč	0 Kč
400 Kč	110 Kč	0 Kč
500 Kč	130 Kč	100 Kč
600 Kč	150 Kč	120 Kč
700 Kč	170 Kč	140 Kč
800 Kč	190 Kč	160 Kč
900 Kč	210 Kč	180 Kč
1 000 Kč	230 Kč	200 Kč
1 100 Kč	230 Kč	220 Kč
1 200 Kč	230 Kč	240 Kč
1 300 Kč	230 Kč	260 Kč
1 400 Kč	230 Kč	280 Kč
1 500 Kč	230 Kč	300 Kč
1 600 Kč	230 Kč	320 Kč
1 700 Kč	230 Kč	340 Kč
1 800 Kč	230 Kč	340 Kč

(zdroj: vlastné spracovanie podľa Penzijní spoření..., © 2000 - 2025)

Tabuľka 21 ukazuje, koľko prispieva štát zamestnancovi na doplnkové dôchodkové sporenie pri jednotlivých mesačných príspevkoch. V prvej polovici roka dosiahol príspevok od štátu

maximálnu hodnotu pri sporení 1 000 Kč mesačne. Od júla sa hranica pre vznik nárok na príspevok posunula, štát prispieva klientom až pri mesačnom vklade od 500 Kč. Maximálny štátny príspevok je v hodnote 340 Kč a zamestnanec ho dosiahne, keď bude sporiť aspoň 1 700 Kč mesačne. (Penzijní spoření, © 2000 – 2025) Zamestnanec z modelového príkladu Marek Polák získa do 30. júna príspevok vo výške 230 Kč mesačne a od 1. júla získa príspevok vo výške 340 Kč mesačne. Celkový ročný príspevok od štátu činí 3 420 Kč ($6 * 230 + 6 * 340$).

Zamestnanec má hypotekárny úver na riešenie vlastného bývania a v ročnom zúčtovaní si chce uplatniť nezdaniteľnú časť na zaplatené úroky. Predložil úverovú zmluvu aj potvrdenie o výške zaplatených úrokov za zdaňovacie obdobie. Úhrn zaplatených úrokov za kalendárny rok predstavuje 132 140 Kč.

Tabuľka 22 Polák – ročné zúčtovanie

R.	Položka	Čiastka v Kč
1.	Úhrn príjmov	1 440 000
2.	Nezdaniteľné časti	
2a.	Hodnota bezúplatného plnenia	- 39 000
2b.	Úroky z úveru	- 132 140
2c.	Doplnkové dôchodkové sporenie	- 11 400
3.	Nezdaniteľné časti celkom	- 182 540
4.	ZD znížený o nezdaniteľné časti (r. 1 – r. 3)	1 257 460
5.	Zaokrúhlený upravený ZD (celé sto Kč nadol)	1 257 400
6.	Daň (15 % * r. 5)	188 610
7.	Zľava na poplatníka	- 30 840
8.	Zľavy celkom	- 30 840
9.	Daň po zľavách (r. 6 – r. 8)	157 770
10.	Úhrn zrazených záloh na daň	185 160
11.	Preplatok (ak je r. 10 > r. 9)	27 390

(zdroj: vlastný)

Zamestnanec uplatňoval v RZ, ktoré je zobrazené v tabuľke 22, len nezdaniteľné časti a základnú zľavu na poplatníka. Celková hodnota v r. 2a sa skladá z poskytnutých darov a darovania krvi. Najvýznamnejší vplyv na zníženie základu dane mali úroky z hypotekárneho úveru, keďže si ich uplatnením zamestnanec ponížil ZD o viac ako 100 000 Kč. Keby zamestnanec neuplatňoval nezdaniteľné časti, zrazené preddavky na daň by boli totožné so skutočnou daňovou povinnosťou. Zásluhou uplatnených odpočtov vyšiel zamestnancovi preplatok.

V situácii, kedy by zamestnanec s úhrnom zdaniteľných príjmov 1 440 000 Kč neuplatňoval žiadne úľavy ponížujúce ZD, jeho skutočná daňová povinnosť by činila 216 000 Kč ($1\,440\,000 \cdot 0,15$). Úspora na dani vo vyššie spomínanom príklade predstavuje 27 390 Kč ($216\,000 - 188\,610$).

6.6 Zamestnanec A uplatňujúci rôzne daňové úľavy

Zamestnanec Kevin Mračnovský pracuje na trvalý pracovný pomer, kde má podpísané Prehlásenie k dani. V marci pracoval súčasne na dohodu o vykonaní práce u iného zamestnávateľa, kde nemal učinené Prehlásenie a jeho odmena za vykonanú prácu bola 9 600 Kč. Z toho vyplýva, že odmena bola zdanená zrážkovou daňou. Mesačne dosiahol zamestnanec hrubý príjem vo výške 45 000 Kč. Zamestnanec má maloleté dieťa narodené v roku 2023, na ktoré uplatňuje daňový bonus. Nárok na uplatnenie zvýhodnenia preukázal doložením rodného listu dieťaťa. Zamestnávateľ poskytol zamestnancovi k užívaniu na služobné a súkromné účely osobný automobil vo vstupnej cene 620 000 Kč. Nepeňažný príjem v podobe možnosti užívania firemného automobilu sa považuje za príjem zdaniteľný. Keďže sa nejedná o nízkoemisné alebo bezemisné vozidlo, vypočíta sa ako 1 % z vstupnej ceny automobilu a zamestnancovi navýši zdaniteľný príjem o 6 200 Kč ($620\,000 \cdot 0,01$). Pánovi Kevinovi Mračnovskému bol v septembri 2024 priznaný invalidný dôchodok, z čoho vyplýva, že si bude uplatňovať zľavu na invaliditu prvého alebo druhého stupňa. Nárok na zľavu preukázal rozhodnutím o priznaní invalidného dôchodku. V súvislosti s ročným zúčtovaním ešte doložil potvrdenie o jeho výplate.

Tabuľka 23 Mračnovský – výpočet zrážkovej dane

Položka	Čiastka v Kč
Odmena z DPP	9 600
Zrážková daň (15 % z odmeny)	1 440

(zdroj: vlastný)

Tabuľka 24 Mračnovský – výpočet čistého príjmu z dohody

Položka	Čiastka v Kč
Odmena z DPP	9 600
Zdravotné poistenie	0
Poistné na sociálne zabezpečenie	0
Zrážková daň	- 1 440
Čistý príjem	8 160

(zdroj: vlastný)

Tabuľka 23 slúži na výpočet zrážkovej dane, ktorá je využitá pri výpočte čistého príjmu zamestnanca v tabuľke 24. Zamestnancovi je v mesiaci, kedy pracoval na dohodu o vykonaní práce, zrazená zrážková daň vo výške 1 440 Kč. Keďže nemal podpísané Prehlásenie, vypočítanú daň nebolo možné znížiť o zľavy a daňové zvýhodnenie. V tom čase mal zamestnanec učené Prehlásenie u iného zamestnávateľa, ktorý výhody zohľadnil. Príjem nepodlieha povinným odvodom na poistné, keďže jeho výška nepresiahla zákonom stanovený limit. Limit pre účasť na poistnom je do 30. júna 2024 daný čiastkou 10 000 Kč. Od 1. júla 2024 platia iné podmienky, ktoré hovoria, že zamestnanec je povinný platiť poistné v prípade, že dosiahne odmenu z dohody o vykonaní práce prekračujúcu 10 500 Kč. (Podehradský, 2023)

Tabuľka 25 Mračnovský – výpočet zálohy na daň

Položka	Výpočet 01–09/2024 v Kč	Výpočet 10–12/2024 v Kč
HM	45 000	45 000
Nepeňažný príjem	6 200	6 200
Zdaniteľný príjem	51 200	51 200
Zaokrúhlený zdaniteľný príjem	51 200	51 200
Záloha na daň (15 %)	7 680	7 680
Zľava na poplatníka	- 2 570	- 2 570
Zľava na invaliditu	0	- 210
Zľavy celkom	- 2 570	- 2 780
Záloha po zľavách	5 110	4 900
Daňové zvýhodnenie (formou zľavy na dani)	- 1 267	- 1 267
Záloha po daňovom zvýhodnení	3 843	3 633

(zdroj: vlastný)

Postup výpočtu daňovej zálohy počas roka 2024 je znázornený v tabuľke 25. Zamestnancov príjem v podobe hrubej mzdy bol navýšený o nepeňažný benefit vo forme osobného automobilu. Pri zdaniteľnom príjme 45 000 Kč mesačne by záloha na daň činila 6 750 Kč ($45\,000\text{ Kč} \cdot 0,15$). Používanie firemného motorového vozidla sa prejavilo v platení vyššej zálohy na daň. Rozdiel, o ktorý bol zamestnanec povinný zaplatiť viac, predstavuje 930 Kč ($7\,680 - 6\,750$). Naopak, ponížiť zálohu pomohlo uplatnenie daňového zvýhodnenia, vďaka ktorému zamestnanec zaplatil o 1 267 Kč menej. Zamestnancovi aj napriek tomu vychádza, že je povinný počas roka platiť zálohy na daň.

Tabuľka 26 Mračnovský – výpočet čistej mzdy

Položka	Výpočet 01–09/2024 v Kč	Výpočet 10–12/2024 v Kč
Zdaniteľný príjem	51 200	51 200
HM	45 000	45 000
Zdravotné poistenie (4,5 %)	- 2 304	- 2 304
Poistné na sociálne zabezpečenie (7,1 %)	- 3 636	- 3 636
Záloha na daň	- 3 843	- 3 633
ČM	35 217	35 427

(zdroj: vlastný)

Tabuľka 26 sa zameriava na výpočet čistej mzdy a jej rozdielnú výšku počas celého roka. Pri výpočte čistej mzdy sa pracuje s pojmami zdaniteľný príjem, ktorý zahŕňa okrem hrubej mzdy aj nepeňažný príjem z užívania vozidla, a hrubá mzda. Zo zdaniteľného príjmu sa počíta záloha na daň a povinné poistné odvody. Čistou mzdou sa rozumie hrubá mzda ponížená o povinné platby. Rovnaká situácia nastáva aj pri výpočte platieb na poistné. Keby nebol súčasťou príjmu, ktorý podlieha zdaneniu, nepeňažný benefit, poistné odvody by boli nižšie. Zamestnancovi by tak bola vyplatená vyššia čistá mzda. Celkové daňovo-odvodové zaťaženie v prvých mesiacoch roka tvorí 21,74 % $((2\,304 + 3\,636 + 3\,843) : 45\,000 * 100)$ z hrubej mzdy. V posledných troch mesiacoch zdaňovacieho obdobia predstavuje zaťaženie 21,27 % z hrubej mzdy, čo značí mierny pokles oproti predchádzajúcim mesiacom. Zaťaženie sa znížilo v dôsledku priznania invalidného dôchodku a uplatnenia zľavy na invaliditu.

Úhrn zdaniteľných príjmov zamestnanca za zdaňovacie obdobie je vo výške 614 400 Kč $(51\,200 * 12)$. Zamestnávateľ za zdaňovacie obdobie zrazil zamestnancovi zálohy vo výške 45 486 Kč $(9 * 3\,843 + 3 * 3\,633)$. V ročnom zúčtovaní, o ktoré požiadal do zákonom stanoveného termínu, bude uplatňovať:

- zľavu na invaliditu,
- zľavu na manželku,
- daňové zvýhodnenie na jedno dieťa,
- nezdaniteľnú časť na poskytnutý dar (doložil potvrdenie príjemcu o obdržaní daru vo výške 2 500 Kč),

- nezdaniteľnú časť na produkty na starobu (zamestnanec má zriadené súkromné životné poistenie, ktorého nárok preukázal zmluvou a potvrdením o zaplatení príspevkov vo výške 12 000 Kč za zdaňovacie obdobie),
- nezdaniteľnú časť na darovanie krvi v hodnote 3 000 Kč, ktoré doložil potvrdením transfúznej stanice.

Manželia Mračnovskí sa zosobášili 12. 07. 2024. Manželka nie je zárobkovo činná, stará sa o ich jediné dieťa. Totožnosť manželky zamestnanec preukázal občianskym preukazom. Zľavu na manželku môže uplatniť za tie mesiace, na ktorých začiatku boli podmienky splnené, čo je v danom prípade za 5 mesiacov.

Tabuľka 27 Mračnovský – ročné zúčtovanie

R.	Popis položky	Čiastka v Kč
1.	Úhrn príjmov	614 400
2.	Nezdaniteľné časti	
2a.	Hodnota bezúplatného plnenia	- 5 500
2b.	Súkromné životné poistenie	- 12 000
3.	Nezdaniteľné časti celkom (r. 2a + r. 2b)	- 14 500
4.	ZD znížený o nezdaniteľné časti (r. 1 – r. 3)	599 900
5.	Zaokrúhlený upravený ZD	599 900
6.	Daň (15 % * r. 5)	89 985
7.	Zľava na poplatníka	- 30 840
8.	Zľava na manželku	- 10 350
9.	Základná zľava na invaliditu	- 630
10.	Zľavy na dani celkom (r. 7 + r. 8 + r. 9)	- 41 820
11.	Daň po zľavách (r. 6 – r. 10)	48 165
12.	Úhrn zrazených záloh na daň	45 486
13.	Nedoplatok (ak r. 12 < r. 11)	- 2 679
14.	Nárok na daňové zvýhodnenie	15 204
14a.	Z toho zľava na dani	2 679
14b.	Daňový bonus (r. 14 – r. 14a)	12 525
15.	Výsledná daň po zľave (r. 11 – r. 14a)	45 486
16.	Rozdiel na dani po zľave (r. 12 – r. 15)	0
17.	Vyplatené mesačné daňové bonusy	0
18.	Rozdiel na daňovom bonuse (r. 14b – r. 17)	12 525
19.	Doplatok zo zúčtovania (r. 16 + r. 18)	12 525
19a.	Preplatok na dani po zľave	0
19b.	Doplatok na daňovom bonuse	12 525

(zdroj: vlastný)

Zamestnanec využil v RZ zobrazenom v tabuľke 27 kombináciu NČZD a zliav na dani. Vplyvom tohto postupu bude zamestnancovi vyplatený daňový bonus vo výške 12 525 Kč. Z výpočtov vyplýva, že časť daňového zvýhodnenia bola použitá na poníženie daňovej

povinnosti, preto nemohol zamestnanec obdržať celkový nárok na daňové zvýhodnenie. V rámci daňovej optimalizácie by mohol zamestnanec využiť nezdaniteľné časti tak, aby mu po porovnaní skutočnej daňovej povinnosti a zrazených záloh nevyšiel nedoplatok. V modelovom príklade by to mohlo vyzerat' nasledovne – NČZD zvýšiť ešte o 20 000 Kč prostredníctvom napr. poskytnutého daru, darovania krvi, účasťou na doplnkovom dôchodkovom sporení. ZD by sa ideálne ponížil celkom o 34 500 Kč (14 500 + 20 000). Daňovú povinnosť by to znížilo na 86 985 Kč $((614\,400 - 34\,500 \cdot 0,15)$. Po uplatnení zliav by daň po zľavách činila 45 165 Kč $(86\,985 - 41\,820)$. Úhrn zrazených záloh je v danom prípade vyšší ako daňová povinnosť, preto zamestnancovi vychádza preplatok dani vo výške 321 Kč $(45\,486 - 45\,165)$. Zamestnancovi by bol vyplatený nielen preplatok na dani, ale aj celý ročný daňový bonus na jedno dieťa.

6.7 Zamestnanec B uplatňujúci rôzne daňové výhody

Ľubomír Švec pracoval v pracovnom pomere u zamestnávateľa A, ktorý ukončil a nastúpil k súčasnému zamestnávateľovi, kde pracoval po zvyšok roka.

Z predchádzajúceho zamestnania doniesol k vykonaniu ročného zúčtovania Potvrdenie o zdaniteľných príjmoch, z ktorého je zrejmé, že celkový príjem podliehajúci zdaneniu je 255 000 Kč. Zamestnávateľ odvodil za zamestnanca na zálohách na daň 15 579 Kč. Okrem základnej zľavy na poplatníka zamestnanec uplatňoval aj daňové zvýhodnenie na 2 deti, pričom jedno z nich vlastní preukaz ZŤP/P. Dieťa so zdravotným postihnutím uplatňoval ako druhé v poradí. Zamestnanec sa tým snažil maximalizovať svoj daňový bonus, pretože na dieťa s preukazom ZŤP/P je poskytovaná dvojnásobná suma.

V novom zamestnaní učinil Prehlásenie k dani, aby mohol uplatňovať rovnaké úľavy ako v zamestnaní predchádzajúcom. Počas roka dosahoval rôzne výšky hrubej mzdy. V mesiacoch 04–06/2024 dosiahol mesačný príjem vo výške 115 000 Kč. V mesiacoch 07–10/2024 dosiahol hrubú mzdu vo výške 150 000 Kč. Mesačná mzda v mesiacoch 11–12/2024 predstavovala 120 000 Kč.

Tabuľka 28 Švec – uplatňovanie daňového zvýhodnenia v priebehu roka

Mesiac	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Ján	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.
Andrej					2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.
Tomáš	2.	2.	2.	2.	3.	3.	3.	3.	3.	3.	3.	3.

(zdroj: vlastný)

V máji sa mu narodil tretí syn, na ktorého začal uplatňovať daňové zvýhodnenie. Po jeho narodení sa zmenilo poradie, v ktorom si na deti zvýhodnenie uplatňuje, čo je znázornené v tabuľke 28. Zamestnanec tak spravil pre to, aby zaistil maximalizáciu daňového bonusu. Dieťa s preukazom ZŤP/P bude v poradí tretie. Po nástupe do zamestnania predložil doklady preukazujúce nárok na uplatnenie zvýhodnenia – rodné listy detí a potvrdenie od manželky, že si zvýhodnenie neuplatňuje.

Tabuľka 29 Švec – výpočet daňových záloh počas roka

Položka	04/2024 v Kč	05–06/2024 v Kč	07–10/2024 v Kč	11–12/2024 v Kč
HM	115 000	115 000	150 000	120 000
Zaokrúhlená HM	115 000	115 000	150 000	120 000
Záloha na daň	17 250	17 250	23 948	18 000
z toho 15 %	17 250	17 250	19 785,15	18 000
z toho 23 %	x	x	4 162,77	x
Zľava na poplatníka	- 2 570	- 2 570	- 2 570	- 2 570
Záloha po zľave	14 680	14 680	21 378	15 430
Daňové zvýhodnenie	- 4 987	- 7 767	- 7 767	- 7 767
z toho 1. dieťa	- 1 267	- 1 267	- 1 267	- 1 267
z toho 2. dieťa	- 3 720	- 1 860	- 1 860	- 1 860
z toho 3. dieťa	x	- 4 640	- 4 640	- 4 640
Záloha po daňovom zvýhodnení	9 693	6 913	13 611	7 663

(zdroj: vlastný)

V tabuľke 29 je vidieť, ako sa menil postup pri výpočte daňových záloh na daň počas roka. V 04/2024 zamestnanec uplatňoval daňové zvýhodnenie na 2 synov. Zálohu znížilo uplatnenie zľavy na poplatníka a zvýhodnenia na deti o 7 557 Kč (2 570 + 4 987). Pred uplatnením úľav by daňová záloha činila 17 250 Kč. Záloha na daň odvedená zamestnávateľom tvorí 8,43 % ($9\,693 : 115\,000 \cdot 100$) z hrubej mzdy zamestnanca. Od 05/2024 zamestnanec uplatňoval zvýhodnenie na 3 deti, pričom na 3. dieťa v poradí uplatňuje dvojnásobnú čiastku, teda 4 640 Kč ($2 \cdot 2\,320$). V 07–10/2024 zamestnanec dosiahol hrubú mzdu prekračujúcu 3násobok priemernej mzdy, čo znamená, že sa na ňu vzťahuje vyššia sadzba dane. Hrubá mzda sa rozdelí na dve časti – na 131 901 Kč a jej zvyšnú časť, teda 18 099 Kč ($150\,000 - 131\,901$). Čiastka 131 901 Kč predstavuje hranicu, do ktorej sa uplatňuje sadzba 15 %. Z čiastky presahujúcej hranicu sa vypočíta záloha použitím vyššej sadzby dane. Záloha na daň tak pri príjme 150 000 Kč mesačne dosahuje 23 948 Kč. Podiel daňovej zálohy na hrubej mzde je 15,97 % ($23\,948 : 150\,000 \cdot 100$).

Vysoký príjem, aj napriek tomu, že boli zamestnancovi uplatnené daňové úľavy, vedie k vysokej zálohe.

Tabuľka 30 Švec – výpočet čistej mzdy počas roka

Položka	04/2024 v Kč	05-06/2024 v Kč	07-10/2024 v Kč	11-12/2024 v Kč
HM	115 000	115 000	150 000	120 000
Zdravotné poistenie 4,5 %	- 5 175	- 5 175	- 6 750	- 5 400
Poistné na sociálne zabezpečenie 7,1 %	- 8 165	- 8 165	- 10 650	- 8 520
Záloha na daň	- 9 693	- 6 913	- 13 611	- 7 663
ČM	91 967	94 747	118 989	98 417

(zdroj: vlastný)

Z tabuľky 30, v ktorej prebieha výpočet čistej mzdy zamestnanca za celý rok, vyplýva, že najvyššími povinnými odvodmi bol zamestnanec zaťažený v mesiacoch, kedy bola jeho hrubá mzda najvyššia. Je zrejmé, že vyšší hrubý príjem vedie k vyšším odvodom na poistné. Najvyššiu čistú mzdu dosiahol zamestnanec v mesiacoch, kedy začal uplatňovať daňové zvýhodnenie na 3 deti.

Tabuľka 31 Švec – daňové zaťaženie v % počas roka

Položka	04/2024 v %	05-06/2024 v %	07-10/2024 v %	11-12/2024 v %
HM	100,00	100,00	100,00	100,00
ZP	4,50	4,50	4,50	4,50
SP	7,10	7,10	7,10	7,10
Záloha na daň	8,43	6,01	9,07	6,39
ČM	79,97	82,39	79,33	82,01

(zdroj: vlastný)

V percentuálnom prevedení je výška poistného na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie v rovnakej výške. Jediná položka, ktorá mení svoje percentuálne vyjadrenie je záloha na daň. Podiel položiek daňovo-odvodového zaťaženia na hrubej mzde je uvedený v tabuľke 31.

Úhrn zdaniteľných príjmov u súčasného zamestnávateľa predstavuje 1 185 000 Kč. Na zálohách bolo odvedených 93 289 Kč. Zamestnanec zamestnávateľa požiadal o vykonanie RZ v stanovenom termíne. Spolu k žiadosti doložil občiansky preukaz potvrdzujúci totožnosť manželky, na ktorú si chce uplatniť zľavu. Švecovci sa zosobášili v roku 2017 a manželkin príjem za rok 2024 dosiahol 69 500 Kč. Manželia spĺňajú

podmienku žitia v spoločne hospodáriacej domácnosti i podmienku dieťaťa do 3 rokov, avšak manželkin príjem presahuje stanovenú hranicu, preto si zamestnanec zľavu uplatniť nemôže. Pán Švec poskytol dar športovému klubu vo výške 15 000 Kč, školskému zariadeniu vo výške 10 000 Kč a múzeu v hodnote 8 500 Kč. Od príjemcov darov doniesol do zamestnania potvrdenie o ich poskytnutí. Ďalším dokladom, ktorý zamestnanec predložil spolu so žiadosťou o vykonanie RZ, je zmluva a potvrdenie o zaplatení príspevkov na súkromné životné poistenie vo výške 24 000 Kč za rok. Od zamestnávateľa dostával príspevok na poistenie v hodnote 1 000 Kč mesačne. Príspevok od zamestnávateľa nepodlieha zdaneniu daňou z príjmov ani odvodom na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie. Ide o peňažné plnenie, ktoré je oslobodené od dane, a teda nezvyšuje zamestnancov zdaniteľný príjem. (Vrajík et al., 2024) Zamestnanec má dva úvery z roku 2017 a 2023. Jeden slúžil na kúpu bytovej jednotky a druhý na jej rekonštrukciu. Podľa potvrdení vydaných bankou, na úrokoch zaplatil 70 000 Kč a 56 500 Kč.

Tabuľka 32 Švec – ročné zúčtovanie

R.	Položka	Čiastka v Kč
1.	Úhrn príjmov	1 440 000
2.	Nezdaniteľné časti	
2a.	Hodnota bezúplatného plnenia	- 33 500
2b.	Súkromné životné poistenie	- 24 000
2c.	Úroky z úverov	- 126 500
3.	NČZD celkom (r. 2a + r. 2b + 2c)	- 184 000
4.	ZD znížený o nezdaniteľné časti (r. 1 – r. 3)	1 256 000
5.	Zaokrúhlený upravený ZD	1 256 000
6.	Daň (15 % * r. 5)	188 400
7.	Zľava na poplatníka	- 30 840
8.	Zľavy na dani celkom	- 30 840
9.	Daň po zľavách (r. 6 – r. 8)	157 560
10.	Úhrn zrazených záloh na daň	108 868
11.	Nedoplatok (ak r. 10 < r. 9)	- 48 692
12.	Nárok na daňové zvýhodnenie	82 084
12a.	Z toho zľava na dani	48 692
12b.	Daňový bonus (r. 12 – r. 12a)	33 392
13.	Výsledná daň po zľave (r. 9 – r. 12a)	108 868
14.	Rozdiel na dani po zľave (r. 10 – r. 13)	0
15.	Vyplatené mesačné daňové bonusy	0
16.	Rozdiel na daňovom bonuse (r. 12b – r. 15)	33 392
17.	Doplatok zo zúčtovania (r. 14 + r. 16)	33 392
17a.	Preplatok na dani po zľave	0
17b.	Doplatok na daňovom bonuse	33 392

(zdroj: vlastný)

Celkový zdaniteľný príjem zamestnanca vo výpočte RZ v tabuľke 32 činí 1 440 000 Kč ($255\,000 + 1\,185\,000$). Zamestnanec využil viacero NČZD pre poníženie ZD. Hodnota v r. 2 predstavuje súhrnnú čiastku pre všetky poskytnuté dary. Pre starší úver platí možnosť uplatnenia úrokov do limitu 300 000 Kč, pre úver novší platí limit 150 000 Kč. Zamestnanec v ročnom zúčtovaní ponížil ZD o 126 500 Kč ($70\,000 + 56\,500$), to je celá zaplatená suma úrokov za zdaňovacie obdobie.

Uvažovaná bude iná situácia, kedy by zamestnanec zaplatil na úrokoch čiastky 135 000 Kč a 180 000 Kč. Opäť by išlo o úvery z rokov 2017 a 2023. Celkom smie uplatniť kombináciou týchto úverov 300 000 Kč. Z novšieho úveru môže uplatniť iba 150 tisíc Kč, aby neprekročil zákonom stanovený limit. Zo staršieho úveru uplatní už len rozdiel medzi 300 tisíc a uplatnených 150 tisíc Kč. Z toho vyplýva, že môže uplatniť už iba 150 000 Kč. Zamestnanec však zaplatil na staršom úvere úroky iba v hodnote 135 000 Kč, preto si uplatní celú čiastku. Celkovo uplatní v ukázkovej situácii 285 tisíc Kč ($150\,000 + 135\,000$).

V RZ v tabuľke 32 sa použije na výpočet skutočnej daňovej povinnosti nižšia sadzba dane, pretože ZD neprekročil hranicu, ktorá činí 1 582 812 Kč. Ak by zamestnanec nevyužil žiadne nezdaniteľné časti, daň by sa počítala z hodnoty 1 440 000 Kč. Daň by v takom prípade činila 216 000 Kč ($1\,440\,000 \cdot 0,15$). Z uvedených skutočností vyplýva, že vďaka uplatneniu odpočtov od ZD, zamestnanec ušetril na dani 27 600 Kč ($216\,000 - 188\,400$). Po porovnaní skutočnej daňovej povinnosti 157 560 Kč a zrazených záloh 108 868 Kč ($15\,579 + 93\,289$) vychádza zamestnancovi nedoplatok vo výške 48 692 Kč. Na jeho pokrytie sa použila časť nároku na daňové zvýhodnenie. Z celkového nároku vo výške 82 084 Kč bude zamestnancovi nakoniec vyplatený daňový bonus vo výške 49 952 Kč.

6.8 Zamestnanec, ktorý dostáva plnenia oslobodené od dane

Daniela Habová pracuje na trvalý pracovný pomer a jej hrubá mzda dosahuje 35 000 Kč. U zamestnávateľa má podpísané Prehlásenie k dani. Mesačne uplatňuje základnú zľavu na poplatníka a daňové zvýhodnenie na dve neplnoleté deti, ktoré chodia na základnú školu. Rodičia sa dohodli, že prvých 5 mesiacov si zvýhodnenie bude uplatňovať otec detí a zvyšných 7 mesiacov matka. Do zamestnania doniesla potvrdenie o tom, že si druhý rodič od júna na deti zvýhodnenie neuplatňuje. Od 07/2024 chcel zamestnávateľ pôvodne pani Habovej navýšiť hrubú mzdu o 5 000 Kč. Po vzájomnej dohode so zamestnankyňou prišli k záveru, že sa jej poskytnú ku mzde zamestnanecké benefity v hodnote 5 000 Kč, ktoré spĺňajú podmienky oslobodenia od dane z príjmov a povinných odvodov.

Oslobodené príjmy nie sú súčasťou zdaniteľného príjmu zamestnanca, ak sú splnené všetky zákonom dané podmienky. Oslobodeným príjmom je:

- nepeňažné plnenie poskytnuté zamestnávateľom na zmenu alebo doplnenie kvalifikácie zamestnanca alebo zvyšovanie jeho odbornej spôsobilosti týkajúcej sa predmetu činnosti zamestnávateľa, (Vychopeň, 2023)
- príspevok na stravovanie, peňažný aj nepeňažný, za jednu zmenu vo výške maximálne 70 % hornej hranice stravného, ktorá predstavuje 116,20 Kč (zamestnanec musí mať odpracované aspoň 3 hodiny počas zmeny a zároveň nesmie byť na pracovnej ceste, kde mu vzniká nárok na stravné),
- nepeňažné plnenie v podobe nealkoholických nápojov, ktoré má zamestnanec k dispozícii na pracovisku,
- nepeňažné plnenie, ktoré zamestnávateľ poskytne zamestnancovi alebo jeho rodinnému príslušníkovi, v maximálnej hodnote 21 983 Kč za celý rok vo forme poukazu na zájazd alebo rekreáciu, zdravotníckeho, liečebného tovaru od zdravotníckeho zariadenia, od lekára predpísaných zdravotníckych pomôcok, využitia vzdelávacích zariadení a zariadení starostlivosti o deti v predškolskom období či vstupenky na kultúrne alebo športové akcie, (Vrajík et al., 2024)
- bezplatne poskytnuté alebo zľavnené lístky na verejnú dopravu, ak zamestnávateľ podniká v oblasti verejnej dopravy osôb,
- nepeňažné plnenie formou dočasného ubytovania súvisiaceho s výkonom práce v hodnote max. 3 500 Kč mesačne,
- a príspevok zamestnávateľa na produkty sporenia na starobu v hodnote max. 50 000 Kč ročne, (Běhounek, 2024)

Plnení oslobodených od dane, ktoré môže zamestnanec dostať ku mzde, je viacero. Zamestnávateľ bude od 07/2024 Daniele Habovej prispievať každý mesiac na súkromné životné poistenie, bude jej poskytovať príspevok na stravovanie a vstupenky na kultúrne alebo športové akcie.

Tabuľka 33 Habová – výpočet zálohy na daň/daňového bonusu

Položka	01/2024–05/2024 v Kč	06/2024 v Kč
HM	35 000	35 000
Zaokrúhlená HM	35 000	35 000

Položka	01/2024–05/2024 v Kč	06/2024 v Kč
Záloha (15 % z HM)	5 250	5 250
Zľava na poplatníka	- 2 570	- 2 570
Záloha po zľave	2 680	2 680
Daňové zvýhodnenie	0	- 3 127
z toho 1. dieťa	0	- 1 267
z toho 2. dieťa	0	- 1 860
Záloha po daňovom zvýhodnení	2 680	0
Daňový bonus	0	447

(zdroj: vlastný)

V tabuľke 33 je znázornený rozdiel vo výpočte zálohy na daň v 01–05/2024 a 06/2024. Od júna 2024 zamestnankyňa uplatňuje zvýhodnenie na dve deti, čo jej prináša úsporu na dani. Nielenže nebude zamestnankyňa platiť zálohu na daň, ale každý mesiac po zvyšok roka jej bude vyplatený daňový bonus vo výške 447 Kč.

Tabuľka 34 Habová – výpočet čistej mzdy

Položka	01/2024–05/2024 v Kč	06/2024 v Kč
HM	35 000	35 000
Zdravotné poistenie (4,5 %)	- 1 575	- 1 575
Poistné na sociálne zabezpečenie (7,1 %)	- 2 485	- 2 485
Záloha na daň	- 2 680	0
Daňový bonus	0	447
ČM	28 260	31 387

(zdroj: vlastný)

V tabuľke 34 je zobrazené, ako rozdielna záloha na daň vplýva na výšku čistej mzdy. V mesiacoch, kedy zamestnankyňa neuplatňovala daňové zvýhodnenie, predstavuje celkové daňovo-odvodové zaťaženie 6 740 Kč (1 575 + 2 485 + 2 680). Zaťaženie tvorí 19,26 % z hrubej mzdy ($6\,740 : 35\,000 \cdot 100$). V júni 2024 zamestnankyňa neplatila zálohu na daň, naopak, bol jej vyplatený daňový bonus. Celkové zaťaženie je nižšie z dôvodu uplatnenia daňového zvýhodnenia a tvoria ho iba odvody na poistné. Na povinných platbách zamestnankyňa zaplatila 4 060 Kč (1 575 + 2 485), čo predstavuje 11,60 % ($4\,060 : 35\,000 \cdot 100$) z hrubej mzdy. Úspora na celkovom zaťažení zamestnankyne v 06/2024 predstavuje 2 680 Kč ($6\,740 - 4\,060$) oproti predchádzajúcim mesiacom. V percentuálnom vyjadrení zamestnankyňa zaplatí na dani a odvodoch o 39,76 % menej ($2\,680 / 6\,740 \cdot 100$) v júni oproti predchádzajúcim mesiacom.

Vo výpočtoch bude znázornený výpočet mzdy za 07/2024, kde zamestnankyňa dostala namiesto navýšenia hrubej mzdy príspevok na poistenie vo výške 1 500 Kč, vstupenku

na športovú akciu v hodnote 1 300 Kč a príspevok na stravovanie. Zamestnankyňa odpracovala 20 pracovných dní, za ktoré jej zamestnávateľ prispel 110 Kč na jednu zmenu, teda 2 200 Kč ($110 \cdot 20$) za mesiac.

Tabuľka 35 Habová – porovnanie zvýšenia mzdy a poskytnutia benefitov v 07/2024

Položka	Navýšená mzda v Kč	Mzda a oslobodené plnenia v Kč
HM	40 000	35 000
Príspevok na poistenie	0	1 500
Vstupenka na akciu	0	1 300
Príspevok na stravovanie	0	2 200
Zdaniteľný príjem	40 000	35 000
Zaokrúhlený zdaniteľný príjem	40 000	35 000
Záloha na daň (15 %)	6 000	5 250
Zľava na poplatníka	- 2 570	- 2 570
Záloha po zľave	3 430	2 680
Daňové zvýhodnenie	- 3 127	- 3 127
Záloha na daň po zvýhodnení	303	0
Daňový bonus	0	447

(zdroj: vlastný)

Tabuľka 35 ukazuje, aký vplyv má na výpočet zálohy poskytnutie plnení oslobodených od dane. V prvom stĺpci je mzda navýšená o spomínaných 5 000 Kč, v druhom stĺpci zamestnanec využíva rôzne benefity nepodliehajúce zdaneniu. Rozdiel medzi zálohami na daň po zľave činí 750 Kč ($3\,430 - 2\,680$). Následne dochádza k uplatneniu daňového zvýhodnenia, čo vyústí v rozdielny výsledok. V prvom prípade by zamestnankyňa platila zálohu na daň, v druhom prípade jej vychádza daňový bonus.

Tabuľka 36 Habová – porovnanie ČM pri navýšení mzdy a využití oslobodených plnení

Položka	Navýšená mzda v Kč	Mzda a oslobodené plnenia v Kč
HM	40 000	35 000
Príspevok na poistenie	0	1 500
Vstupenka na akciu	0	1 300
Príspevok na stravovanie	0	2 200
Zdaniteľný príjem	40 000	35 000
Zdravotné poistenie (4,5 %)	- 1 800	- 1 575
Poistné na sociálne zabezpečenie (7,1 %)	- 2 840	- 2 485
Záloha na daň	- 303	0
Daňový bonus	0	447
ČM	35 057	31 387

(zdroj: vlastný)

Vďaka tabuľke 36 je vidieť, aký je rozdiel v čistom príjme a celkovom daňovo-odvodovom zaťažení zamestnankyne v dvoch situáciách. V prvom prípade sa zohľadňuje zvýšenie mzdy, ktoré povedie k vyšším odvodom na poisťné. V druhom prípade sa výška hrubej mzdy nemení, keďže zamestnankyňa dostáva peňažné a nepeňažné plnenia oslobodené od dane. Celkové daňovo-odvodové zaťaženie zamestnankyne v prvom scenári predstavuje 4 943 Kč ($1\,800 + 2\,840 + 303$), teda 12,36 % ($4\,943 : 40\,000 * 100$) z hrubej mzdy. V druhom scenári je zaťaženie nižšie, činí 4 060 Kč ($1\,575 + 2\,485$), teda 11,60 % ($4\,060 : 35\,000 * 100$) z hrubej mzdy. Zamestnankyňa ušetrí 883 Kč ($4\,943 - 4\,060$) na odvode povinných platieb, keď nedôjde k zvýšeniu mzdy, ale využije plnenia ku mzde. Pri pohľade na čistú mzdu vypočítanú v tabuľke 36 je jasné, že viac peňažných prostriedkov pristane zamestnankyni na účet v prípade zvýšenia mzdy. Využitie peňažných a nepeňažných plnení sa odzrkadlí na nižšej dani a povinných odvodov do poisťovní. Zamestnankyňa nielenže ušetrí, ale bude mať aj lacnejšiu stravu a zdarma vstupenku na športovú akciu. Jej čistý príjem je síce nižší ako v prvom prípade, no okrem toho jej zamestnávateľ poskytuje plnenia ku mzde v hodnote 5 000 Kč.

Zamestnankyňa požiadala zamestnávateľa o vykonanie RZ prostredníctvom žiadosti. Úhrn zdaniteľných príjmov za rok 2024 činí 420 000 Kč ($35\,000 * 12$). Zamestnávateľ odvodil na zálohách za zamestnankyňu 13 400 Kč ($2\,680 * 5$). Zamestnankyni bol počas roka vyplatený daňový bonus vo výške 3 129 Kč ($447 * 7$). K žiadosti doniesla do zamestnania nasledujúce doklady:

- potvrdenie otca detí, že si daňové zvýhodnenie už neuplatňuje,
- potvrdenie od športového klubu o poskytnutí daru vo výške 5 000 Kč,
- potvrdenie od transfúznej stanice o darovaní krvi zo dňa 16. júna 2024,
- potvrdenie o zaplatení príspevkov na súkromné životné poistenie vo výške 6 000 Kč.

Tabuľka 37 Habová – ročné zúčtovanie

R.	Položka	Čiastka v Kč
1.	Úhrn príjmov	420 000
2.	Nezdaniteľné časti	
2a.	Hodnota bezúplatného plnenia	- 8 000
2b.	Súkromné životné poistenie	- 6 000
3.	Nezdaniteľné časti celkom (r. 2a + r. 2b)	- 14 000
4.	ZD znížený o nezdaniteľné časti (r. 1 – r. 3)	406 000
5.	Zaokrúhlený upravený ZD	406 000
6.	Daň (15 % * r. 5)	60 900

R.	Položka	Čiastka v Kč
7.	Zľava na poplatníka	- 30 840
8.	Zľavy na dani celkom	- 30 840
9.	Daň po zľavách (r. 6 – r. 8)	30 060
10.	Úhrn zrazených záloh na daň	13 400
11.	Nedoplatok (ak r. 10 < r. 9)	- 16 660
12.	Nárok na daňové zvýhodnenie	21 889
12a.	Z toho zľava na dani	16 660
12b.	Daňový bonus (r. 12 – r. 12a)	5 229
13.	Výsledná daň po zľave (r. 9 – r. 12a)	13 400
14.	Rozdiel na dani po zľave (r. 10 – r. 13)	0
15.	Vyplatené mesačné daňové bonusy	3 129
16.	Rozdiel na daňovom bonuse (r. 12b – r. 15)	2 100
17.	Doplatok zo zúčtovania (r. 14 + r. 16)	2 100
17a.	Preplatok na dani po zľave	0
17b.	Doplatok na daňovom bonuse	2 100

(zdroj: vlastný)

Výpočet ročného zúčtovania je zobrazený v tabuľke 37. Zamestnankyňa platila zálohy na daň v mesiacoch, kedy neuplatňovala daňové zvýhodnenie. Zvyšné mesiace jej bol vyplácaný daňový bonus. Keďže platila zálohy za menšiu časť kalendárneho roka, v ročnom zúčtovaní jej vyšiel nedoplatok. Vzniknutý nedoplatok na dani bol plne vykrytý nárokom na daňové zvýhodnenie. I keď vyšiel v zúčtovaní doplatok na daňovom bonuse vo výške 2 100 Kč, zamestnankyni vzniká priestor na daňovú optimalizáciu. Pani Habová mohla lepšie využiť NČZD, ktoré by jej pomohli ponížiť nielen základ dane, ale aj samotnú daňovú povinnosť.

6.9 Zhrnutie praktickej časti

V praktickej časti boli na analýzu daňového zaťaženia a úpravu daňovej povinnosti využité modelové príklady. Cieľom bolo zistiť, ako môže zamestnanec využiť dostupné nástroje na minimalizáciu daňového základu a daňovej povinnosti.

Spracovaním praktickej časti bolo zistených viacero skutočností. Zamestnanec v podkapitole 6.1, ktorý uplatňuje iba základnú zľavu, platil počas roka zálohy na daň, ktoré boli takmer totožné so skutočnou daňovou povinnosťou. Každému poplatníkovi sa môže stať, že nebude môcť z nejakého dôvodu pracovať po celé zdaňovacie obdobie. Zamestnankyňa v podkapitole 6.2 platila zálohy iba po časť roka, keďže zvyšné mesiace nepracovala. Úhrn zrazených záloh bol nižší ako skutočná daňová povinnosť, čo by bez uplatnenia zľavy na poplatníka vyústilo v nedoplatok. Uplatnenie základnej zľavy

sa vzťahuje na každého poplatníka, ktorý má podpísané Prehlásenie k dani. V príklade podkapitoly 6.2 zľava spôsobila zníženie daňovej povinnosti na nulu, vďaka čomu bola zamestnankyni vrátená celá čiastka zrazených záloh. Obdobne to funguje pri poplatníkovi, ktorý dosahuje počas roka nízke príjmy. Poplatník z podkapitoly 6.3, ktorý celý rok zarábal minimálnu mzdu a zároveň uplatňoval daňové zvýhodnenie, neplatil počas zdaňovacieho obdobia zálohy. Naopak, čistú mzdu mu navyšovali vyplácané mesačné bonusy. Jeho ročné zúčtovanie bolo vyrovnané, keďže mu bol počas roka vyplatený bonus vo výške, v ktorej mu bol naň priznaný nárok v rámci RZ. Zamestnanec v podkapitole 6.5 uplatňoval najmä nezdaniteľné časti. NČZD sú nástrojom, pomocou ktorého dokáže zamestnanec ponížiť základ dane aj o stovky tisíc Kč. Zamestnanci dokážu významne znížiť vlastnú daňovú povinnosť aj za pomoci zliav na dani, ktoré sa však viažu na splnenie zložitejších podmienok. Najväčšiu úsporu na dani dosiahnu zamestnanci kombináciou zliav a NČZD. Súčasťou praktickej časti boli aj príjmy vyňaté z predmetu dane, nepeňažné príjmy či plnenia od dane oslobodené. Nepeňažný príjem sa považuje za zdaniteľný príjem, teda zvyšuje príjem, z ktorého sa počíta daňová záloha aj vymeriavací základ pre platbu poistného. To znamená, že záloha aj poistné odvody budú vyššie. Avšak pre výpočet čistej mzdy sa vychádza z hrubej mzdy nezvýšenej o nepeňažný príjem. Naopak, pri využití plnení oslobodených od dane zamestnanec svoj príjem nenavýšoval, a teda ušetril peňažné prostriedky nielen na zálohe na daň, ale aj na povinných odvodoch.

Zistené skutočnosti slúžia ako podklad pre návrh možností na zníženie daňového základu.

6.10 Návrh možností zníženia základu dane

Daň z príjmov spolu s poistnými odvodmi, majú veľký vplyv na čistú mzdu. Každého pracujúceho, či zamestnanca alebo podnikateľa, zaujíma, akú veľkú časť zo mzdy musí odvieť štátu. Avšak nie je samozrejmosťou, že by zamestnanci pátrali po možnostiach, ako svoju daňovú povinnosť minimalizovať. Zníženie základu dane pomáha znížiť daňovú povinnosť, čo znamená, že zamestnanec ušetrí finančné prostriedky a bude mu vyplatená vyššia čistá mzda. Zamestnanec, ktorý sa zaujíma o daňovú optimalizáciu, dokáže zlepšiť svoju finančnú situáciu aj o niekoľko tisíc Kč, zatiaľ čo dodržiava všetky platné daňové predpisy.

Hlavným problémom je, že väčšina zamestnancov má málo znalostí v oblasti daňovej problematiky. Neorientujú sa v daňových predpisoch a zamestnávateľ im nepodáva dostatok

informácii na to, aby vedeli využiť potenciál daňovej optimalizácie na maximum. Zamestnanci často ani nemajú záujem sa v oblasti daní sami vzdelávať, pretože to môže byť pre nich príliš náročné. Ak nemajú dostatok informácií a nevedia sa orientovať v zákonoch, môže sa to podpísať na vysokom daňovom zaťažení. Zároveň, ak má zamestnanec pocit, že na daniach a odvodoch platí veľa, a že uplatňovanie daňových úľav mu nijako nepomáha, môže strácať záujem a motiváciu. Zamestnávateľ je zodpovedný za správny výpočet mzdy a vykonanie RZ, avšak sám zamestnanec je zodpovedný za správnosť a pravdivosť skutočností, ktoré sa vo výpočtoch premietnu. Zamestnávateľ nemá povinnosť zamestnancov informovať o nástrojoch na zníženie daňovej povinnosti, avšak malo by byť v jeho záujme pomôcť zamestnancovi dosiahnuť čo najvyšší čistý príjem. Vykonať tak môže vytvorením príručky, v ktorej zamestnancom vysvetlí, aké možnosti v rámci odvodu mesačnej zálohy na daň a RZ majú, aké doklady musia doložiť a aké podmienky musia spĺňať, aby si konkrétne úľavy mohli uplatniť. Príručka by zamestnancom bola odovzdaná spolu s formulárom Žiadosť o vykonanie RZ. Je to najjednoduchší spôsob, ako odovzdať pracovníkom všetky podstatné informácie. Žiadosť obsahuje odborné daňové pojmy, ktorým zamestnanec nemusí rozumieť. Zamestnancovi sa následne môže stať, že nevedome urobí pri vyplňaní chybu alebo nevyužije všetky dostupné daňové výhody. Atraktívnejšou možnosťou pre zamestnancov by mohlo byť školenie o daňovej optimalizácii jedenkrát do roka, v ktorom by okrem vyššie spomínaného boli zamestnanci oboznámení aj s legislatívnymi zmenami. Tento postup by mohol zaručiť väčšiu spokojnosť zamestnancov, keďže by sa nemuseli vzdelávať sami a zároveň by rozumeli tomu, ako na daniach ušetriť. Zamestnanec, ktorý má dostatok informácií, nebude mať toľko otázok týkajúcich sa daní, čo ušetrí zamestnávateľovi a mzdovej účtovníčke čas pri práci. Zamestnanci by zároveň mohli oceniť záujem zo strany zamestnávateľa. Na druhej strane bude mať zamestnávateľ k dispozícii všetky potrebné doklady a informácie, čo urýchli proces a zabezpečí nižšiu chybovosť pri vykonávaní RZ.

Zamestnanec má k dispozícii viacero možností, ako legálne optimalizovať ZD a daňovú povinnosť. Jedným z nich je využívanie nezdaniteľných častí základu dane. Ide o jednoduchý spôsob, akým si vie zamestnanec ponížiť príjem, od ktorého sa odvíja výška skutočnej daňovej povinnosti. Výhodou je, že existuje viacero možných odpočtov, ktoré môže zamestnanec využiť. Pri zľavách a nezdaniteľných častiach existuje jeden zásadný rozdiel. Zatiaľ čo zľavy sa viažu na konkrétne životné situácie, ktoré zamestnanec nevie ovplyvniť, pri nezdaniteľných častiach sú aj také odpočty, ktoré závisia od konania

zamestnanca. Pri využívaní NČZD vie zamestnanec docieľiť najväčšiu úsporu tak, že ich bude kombinovať. Nielenže si nimi upraví svoju daňovú povinnosť, ale zároveň má možnosť určitým spôsobom pomôcť okoliu. Tým, že bude poskytovať bezúplatné plnenia, podporí tak neziskový sektor, napríklad cirkev, náboženské spoločnosti, školy či múzeá. Poplatník môže pomáhať zachraňovať ľudské životy tým, že pôjde darovať krv alebo orgán. Produkty na starobu motivujú zamestnanca, aby si šetril na obdobie dôchodkového veku a nebol závislý len na pomoci štátu. V živote každého človeka môžu nastať nepredvídateľné situácie, na ktoré sa vie poplatník pripraviť tak, že si zriadi súkromné životné poistenie. Výšku zaplateného poistného za rok potom môže uplatniť v ročnom zúčtovaní a ponížiť si tak základ dane. Novinkou roku 2024 je poistenie dlhodobej starostlivosti. Ak sa poistenec stane nesebestačným, tento druh poistenia mu pomôže v neľahkej životnej situácii pokryť nevyhnutné náklady. Ďalším významným spôsobom ako znížiť daňovú povinnosť je využitie odpočtu v podobe zaplatených úrokov z úveru. Pracujúci má v súvislosti s úverom alebo hypotékou vysoké výdavky, preto určite ocení túto formu poníženia ZD. Všetky spomínané druhy NČZD sa viažu na splnenie jednoduchých podmienok. Poplatník musí preukázať nárok na ich uplatnenie dokladom, ktorý stanovuje zákon a dať si pozor na minimálnu a maximálnu hodnotu, ktorá môže byť v rámci RZ uplatnená.

Každý zamestnanec chce dosahovať čo najvyšší príjem. Mnoho z nich si však neuvedomuje, že čím vyššiu hrubú mzdu dosiahnu, tým vyššie bude ich daňové a odvodové zaťaženie. Jednou z možností, ako sa vyhnúť príliš vysokej daňovej záťaži je, že budú zamestnancovi namiesto zvýšenej mzdy ponúknuté benefity, ktoré nezvyšujú ZD. Ide o peňažné alebo nepeňažné plnenia, ktoré sú od dane oslobodené, teda nepodliehajú zdaneniu. Ich využívanie a poskytovanie je výhodné ako pre zamestnanca, tak aj pre zamestnávateľa. Ako už bolo spomenuté, plnenia nepodliehajú zdaneniu daňou z príjmov ani povinným poistným odvodom. Zamestnanec tým dosiahne finančnú úsporu, čo znamená, že mu bude vyplatená vyššia čistá mzda. Zamestnávateľ ušetrí na tom, že nemusí z čiastky oslobodených plnení odvádzať za zamestnanca odvody na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie. Z toho vyplýva, že zamestnávateľ vyjde lacnejšie poskytovaním oslobodených plnení ako zvyšovanie miezd. Zamestnanecké benefity majú pozitívny vplyv aj na psychické zdravie zamestnancov, keďže majú k dispozícii plnenia, za ktoré nemusia platiť. Ich poskytovaním tak vie zamestnávateľ zvýšiť motiváciu a spokojnosť zamestnancov. Benefity poskytované nad rámec mzdy môžu byť atraktívne aj pre uchádzačov o zamestnanie. Predstavujú tak zaujímavý spôsob odmeňovania, ktorý má

mnoho výhod. Jednou z nich je to, že ich zamestnanec nemusí zdanit', no zároveň pôsobia priaznivo na jeho spokojnosť a výkon v zamestnaní.

ZÁVER

Práca bola spracovaná s úmyslom nájsť možnosti, ako legálne znížiť základ dane z príjmov zo závislej činnosti. V praktickej časti bola vykonaná analýza daňového zaťaženia. Vypočítané zálohy na daň boli ďalej predmetom ročného zúčtovania, kde prebehla optimalizácia dane prostredníctvom daňových výhod.

V teoretickej časti boli najskôr definované základné pojmy, ako pracovnoprávny vzťah a jeho účastníci, neskôr mzda a plnenia, ktoré sa ku mzde vyplácajú. Tretia a štvrtá kapitola podrobne rozoberali daňové zaťaženie zamestnancov, venovali sa poplatníkovi, platcovi dane a poistného, príjmom, ktoré podliehajú zdaneniu, a taktiež sadzbám, ktoré sa používajú na výpočet povinností voči štátu. Posledná kapitola v teoretickej časti pojednávala o ročnom zúčtovaní a zameriavala sa najmä na dokumenty, ktoré je potrebné pre jeho správne vykonanie doložiť.

Praktická časť sa zameriavala na rôzne výpočty súvisiace so zistením daňovej povinnosti konkrétnych zamestnancov, pričom každý zamestnanec sa vyrovnával s odlišnou životnou situáciou. Na začiatok boli uvedené skutočnosti potrebné pre výpočet čistej mesačnej mzdy, teda výška hrubej mzdy a uplatňované zľavy či daňové zvýhodnenie, ktoré zároveň plnili dôležitú úlohu pri zisťovaní mesačnej zálohy na daň. Zamestnanci využili možnosť vykonania ročného zúčtovania zamestnávateľom, čím si ušetrili čas a starosti pri vyplňaní daňové priznania. Ročné zúčtovanie im umožnilo vyrovnanie daňovej povinnosti za predchádzajúci kalendárny rok a vyplatenie prípadného preplatku či doplatku. K žiadosti boli zamestnancami doložené doklady, ktoré preukazovali nárok na uplatnenie daňových zliav a nezdaniteľných častí. Niektorí zamestnanci platili počas roka zálohy na daň, iným boli vyplácané daňové bonusy. To sa odzrkadlilo v ročnom zúčtovaní na výške skutočnej daňovej povinnosti. Ak zamestnancovi vyšiel nedoplatok, bolo to tým, že mu počas roka boli zrazené zálohy ponížené o daňové zvýhodnenie alebo, naopak, neboli mu zrazené zálohy žiadne. Vzniknutý nedoplatok bol pokrytý z nároku na daňové zvýhodnenie. U väčšiny zamestnancov bol priestor na daňovú optimalizáciu.

Na záver práce boli vyhodnotené a zhrnuté výsledky analýzy, na základe ktorých boli navrhnuté spôsoby, akými môžu zamestnanci minimalizovať daňovú záťaž. Využiť možnosť ročného zúčtovania u zamestnávateľa prináša zamestnancom iba výhody. Nielenže im odpadá povinnosť podávať daňové priznanie, ktoré častokrát nevedia sami vyplniť, ale

ešte aj väčšine z nich bude vrátená časť finančných prostriedkov. Zamestnanci, ktorí sa orientujú v daňovej problematike, dokážu z uplatnenia daňových úľav čerpať maximum.

ZOZNAM POUŽITÉJ LITERATURY

54. díl: *Vše, co potřebujete vědět o daňovém bonusu na dítě v roce 2024*, 2024. Online. Průvodce podnikáním. Dostupné z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/vse-o-danovem-bonusu-na-dite-2024/>. [cit. 2025-04-28].

Aktuálně k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2024, 2025. Online. Finanční správa. Dostupné z: <https://financnisprava.gov.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/dotazy-a-odpovedi/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/aktualne-k-dani-z-prijmu-fyzickych-osob-2024>. [cit. 2025-04-30].

ALVARADO, Mery; COTRUT, Madalina; DE LILLO, Francesco; GERZOVA, Larisa; MORALES, Teresa et al. (eds.), 2020. *European tax handbook 2020*. Thirty-first edition. Amsterdam: IBDF. ISBN 978-90-8722-601-5.

BĚHOUNEK, Pavel, 2024. *Daňové zákony v úplném znění k 1. 1. 2024 s přehledy a komentáři změn*. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-403-2.

BOLCKOVÁ, Eva; BOUŠKOVÁ, Petra; BUKOVJAN, Petr; ČERVINKA, Tomáš; DVOŘÁKOVÁ, Vladislava et al., 2020. *Meritum Mzdy 2020*. 17. vyd. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-650-4.

Dohody o práci (DPP, DPČ): Jejich limity i výhody, 2025. Online. IDoklad. Dostupné z: <https://www.idoklad.cz/blog/dohody-o-praci-dpp-dpc-jejich-limity-i-vyhody>. [cit. 2025-04-14].

DOLEŽELOVÁ, Monika, 2024. *Roční zúčtování daně, aneb, co musí zaměstnanci přinést do účtárny?* Online. In: Money blog. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/rocnizuctovani-dane-aneb-co-musi-zamestnanci-prinest-do-uctarny/>. [cit. 2025-03-10].

HŮRKA, Petr; BEZOUŠKA, Petr; BLAŽEK, Michal; BRŮHA, Dominik; JAKUBKA, Jaroslav et al., 2023. *Pracovní právo*. 5. aktualiz. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-933-1.

ILLETŠKO, Kateřina; PELCL, Luděk a DĚRGEL, Martin, 2022. *Daňová přiznání: ročné zúčtování záloh a daňového zvýhodnění: bez chyb, pokut a penále*. Český Těšín: Poradce. ISBN 978-80-7365-466-5.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila, 2018. *Daňová optimalizace*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ústav práva. ISBN 978-80-87974-17-9.

KRAJŇÁK, Michal, 2022. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. Brno: CERM. ISBN 978-80-7623-086-6.

MACHÁČEK, Ivan, 2019. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnížší daň*. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-195-6.

Penzijní spoření: státní příspěvek získáte od měsíční úložky 500 Kč, © 2000 - 2025. Online. Kurzy.cz. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/duchod/penzijni-sporeni/>. [cit. 2025-04-20].

PODEHRADSKÝ, Ondřej, 2023. *Změny DPP a DPČ od roku 2024*. Online. In: E-Consulting Czech. Dostupné z: <https://www.e-cons.cz/post/jak-se-od-roku-2024-zmeni-dohody-o-provedeni-prace?>. [cit. 2025-04-21].

Pokyny k vyplnění Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za zdaňovací období roku 2024/za část zdaňovacího období, 2024. Online. Finanční správa. Dostupné z: https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/dt-databaze-aktualnich-danovych-tiskopis/5459-1_29_4AK.pdf. [cit. 2025-03-13].

Pokyny k vyplnění Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických nebo právnických osob za zdaňovací období/ za část zdaňovacího období, 2024. Online. Finanční správa. Dostupné z: https://financnisprava.gov.cz/assets/cs/prilohy/dt-databaze-aktualnich-danovych-tiskopis/5466-1_19_1AK.pdf. [cit. 2025-03-13].

Potvrzení o darech za rok 2024, 2025. Online. Nadace Via. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/2025/02/12/potvrzeni-o-darech-za-rok-2024/>. [cit. 2025-04-28].

Potvrzení o zdanitelných příjmech: co to je, co musí obsahovat a kdy se vydává?, 2025. Online. Money Blog. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/potvrzeni-o-zdanitelných-prijmech-co-to-je-co-musi-obsahovat-a-kdy-se-vydava/>. [cit. 2025-03-11].

PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a OTAVOVÁ, Milena, 2018. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. aktualiz. vyd. Ostrava: KEY Publishing. ISBN 978-80-7418-295-2.

RINDOVÁ, Iva a ROHLÍKOVÁ, Jana, 2023. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2023*. 28 aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-401-8.

RINDOVÁ, Iva a ROHLÍKOVÁ, Jana, 2024a. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za rok 2024*. 29 aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-412-4.

RINDOVÁ, Iva a ROHLÍKOVÁ, Jana, 2024b. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2024*. 32. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-406-3.

Sazby daně z příjmů fyzických osob v roce 2024, 2024. Online. Taxomat. Dostupné z: <http://taxomat.cz/jak-na-dane/sazby-dane-z-prijmu-fyzickych-osob-2024>. [cit. 2025-05-01].

SCHMIED, Zdeněk; KLÍMOVÁ, Růžena; SALAČOVÁ, Marie; TOŠOVSKÝ, Adam; LOŠŤÁK, Milan et al., 2022. *Průvodce mzdovou problematikou 2022*. 10. aktualiz. vyd. Bohuňovice: Účetní portál. ISBN 978-80-260-3171-0.

SMUTNÝ, Tomáš, 2021. *Vyživované dítě pro účely daní*. Online. In: Portál POHODA. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/vyzivovane-dite-pro-ucely-dani/>. [cit. 2025-04-19].

VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana, 2024. *Daňový systém ČR 2024*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-992-2.

VRAJÍK, Michal; SVĚRČINOVÁ, Eva; PŘÍHODOVÁ, Zdeňka; SKOUMALOVÁ, Alena; DANĚK, Antonín et al., 2024. *Abeceda mzdové účetní*. 34. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-404-9.

VYBÍHAL, Václav a PŘIB, Jan, 2024. *Mzdové účetnictví 2024: praktický průvodce*. 26. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-5238-4.

VYCHOPENĚ, Jiří, 2023. *Meritum Daň z příjmů 2023*. 19. vyd. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-467-5.

ZRALÝ, Zdeněk, 2025. *Kdo nemá povinnost podat daňové přiznání a kdy požádat o roční zúčtování zaměstnavatele?* Online. In: Money Blog. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/ma-povinnost-podat-danove-priznani/>. [cit. 2025-03-10].

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Daňové zvýhodnenie na dieťa	25
Tabuľka 2 Kvetná – výpočet zálohy na daň.....	37
Tabuľka 3 Kvetná – výpočet čistej mzdy	38
Tabuľka 4 Kvetná – zálohy na daň za zdaňovacie obdobie.....	38
Tabuľka 5 Kvetná – ročné zúčtovanie	39
Tabuľka 6 Kvetná – upravené RZ.....	39
Tabuľka 7 Vanclová – výpočet zálohy na daň.....	40
Tabuľka 8 Vanclová – výpočet čistej mzdy.....	41
Tabuľka 9 Vanclová – ročné zúčtovanie	41
Tabuľka 10 Kováč – výpočet mesačnej dane a daňového bonusu.....	42
Tabuľka 11 Kováč – výpočet čistej mzdy.....	43
Tabuľka 12 Kováč – ročné zúčtovanie	43
Tabuľka 13 Bartoš – uplatňovanie daňového zvýhodnenia v priebehu roka.....	44
Tabuľka 14 Bartoš – výpočet daňovej zálohy za 01–07/2024.....	45
Tabuľka 15 Bartoš – výpočet čistej mzdy za 01–07/2024.....	45
Tabuľka 16 Bartoš – výpočet zálohy na daň za 08–12/2024	46
Tabuľka 17 Bartoš – výpočet čistej mzdy za 08–12/2024.....	46
Tabuľka 18 Bartoš – ročné zúčtovanie	47
Tabuľka 19 Polák – výpočet zálohy na daň	48
Tabuľka 20 Polák – výpočet čistej mzdy	48
Tabuľka 21 Štátny príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie	49
Tabuľka 22 Polák – ročné zúčtovanie.....	50
Tabuľka 23 Mračnovský – výpočet zrážkovej dane	51
Tabuľka 24 Mračnovský – výpočet čistého príjmu z dohody.....	51
Tabuľka 25 Mračnovský – výpočet zálohy na daň	52
Tabuľka 26 Mračnovský – výpočet čistej mzdy	53
Tabuľka 27 Mračnovský – ročné zúčtovanie.....	54
Tabuľka 28 Švec – uplatňovanie daňového zvýhodnenia v priebehu roka	55
Tabuľka 29 Švec – výpočet daňových záloh počas roka	56
Tabuľka 30 Švec – výpočet čistej mzdy počas roka	57
Tabuľka 31 Švec – daňové zaťaženie v % počas roka.....	57
Tabuľka 32 Švec – ročné zúčtovanie	58
Tabuľka 33 Habová – výpočet zálohy na daň/daňového bonusu	60
Tabuľka 34 Habová – výpočet čistej mzdy.....	61

Tabuľka 35 Habová – porovnanie zvýšenia mzdy a poskytnutia benefitov v 07/2024.....	62
Tabuľka 36 Habová – porovnanie ČM pri navýšení mzdy a využití oslobodených plnění	62
Tabuľka 37 Habová – ročné zúčtovanie	63

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

ČM	Čistá mzda
ČR	Česká republika
HM	Hrubá mzda
Max.	Maximálne
Napr.	Například
NČZD	Nezdanitelné části základu dane
RZ	Ročné zúčtovanie
Tzv.	Takzvané
VC	Vstupná cena
ZD	Základ dane
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZTP/P	Zvlášť ťažko postihnutý so sprievodcom